

KLP

årsrapport 2012
KLP Bedriftspensjon AS

Foto: Mariann Killi Bjølverud

KLP inviterte i 2012 til en intern fotokonkurranse der ansatte skulle visualisere en av KLP's kjerneverdier, som er Åpen, Ansvarlig, Tydelig og Engasjert. I juryen satt blant annet fotograf Olav Storm.

INNHold

Årsberetning 2012	3
Resultatregnskap	8
Balanse	9
Egenkapitaloppstilling	11
Kontantstrømoppstilling	12
Noter til regnskapet	13-45
Revisjonsberetning	46-47
Aktuarens erklæring	48

Årsberetning 2012

KLP Bedriftspensjon AS oppnådde gode resultater for sine pensjonskunder i 2012. Selskapet er i vekst, og kan vise til god kundetilgang og økt forvaltningskapital.

KLP Bedriftspensjon AS er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP). Selskapet er lokalisert med seks ansatte ved KLPs hovedkontor i Oslo, og to ansatte ved KLPs kontor i Bergen. Selskapets samlede forvaltningskapital utgjorde 1 316,8 millioner kroner ved utgangen av 2012 (904,3)¹.

Selskapet KLP BP Eiendom AS ble stiftet den 14.12.2011, og er et heleid datterselskap av KLP Bedriftspensjon. Overdragelse av KLP Bedriftspensjons eierandeler i Byporten ANS og Frydenlund Eiendom ANS ble gjennomført ved kapitalforhøyelse i selskapet (tingsinnskudd) 7. februar 2012.

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap, da KLP Bedriftspensjon og KLP BP Eiendom inngår i konsernregnskapet til KLP.

Virksomheten

KLP Bedriftspensjon tilbyr ytelsesbasert og innskuddsbasert tjenestepensjon innenfor henholdsvis foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven.

Primærmarkedet til KLP Bedriftspensjon er bedrifter med tilknytning til offentlig sektor. Selskapet har også mange kunder i privat sektor, noe som viser at selskapets produkter også er attraktive for disse.

YTELSESPENSJON

Innenfor ytelsesbasert tjenestepensjon oppnådde KLP Bedriftspensjon en god avkastning på kundemidlene, godt over det selskapet er forpliktet å gi til sine kunder. Regnskapet for 2012 viser et resultat til kundene på 15,2 millioner kroner. Selskapet har de siste tre årene kunne vise til best verdijustert avkastning blant aktørene i det private tjenestepensjonsmarkedet. I 2012 var den verdijusterte avkastningen på selskapets kollektivportefølje 6,7 prosent, mens den bokførte avkastningen utgjorde 5,2 prosent.

KLP Bedriftspensjon har inngått avtaler med 17 nye kunder med ytelsesbasert tjenestepensjon i 2012. 8 av disse kundene flyttet til KLP Bedriftspensjon fra andre forsikringsselskaper. Det

var ingen kunder som flyttet fra KLP Bedriftspensjon til andre forsikringsselskaper.

I 2012 besluttet selskapet at det inntil videre bare skulle gis tilbud til lukkede foretakspensjonsordninger, hvor en innskuddsbasert tjenestepensjon var tilknyttet. I tillegg ble det besluttet å trekke seg ut av flyttemarkedet for fripoliser. Årsaken er bl.a. forventede kapitalkrav ved Solvens II og krav om oppreservering for langt liv.

INNSKUDDSPENSJON

Innenfor innskuddsbasert tjenestepensjon oppnådde selskapets standardprofiler følgende avkastning:

	KLP90 ²	KLP50	KLP30
2012	15,2 %	12,4 %	10,4 %

86 prosent av kundene med innskuddspensjon har plassert sine midler i KLP50. I overkant av 41 prosent har minimumsordning (OTP).

KLP Bedriftspensjon tegnet avtale med 366 nye kunder på innskuddspensjon i 2012, hvorav 41 prosent utgjør tilflyttinger fra andre livsforsikringsselskaper. Det var 14 kunder som flyttet fra KLP Bedriftspensjon.

Markedet for privat tjenestepensjon preges av sterk konkurranse, spesielt i segmentet for større bedrifter/virksomheter. Selskapets produkter er konkurransedyktige og kundetilveksten er tilfredsstillende.

KLP Bedriftspensjon ser likevel behovet for å øke sin distribusjonskraft og har gjennom 2012 lagt stor vekt på å styrke samarbeidet med forsikringsmeglere.

Resultater

AVKASTNINGRESULTAT

KLP Bedriftspensjon oppnådde et avkastningsresultat i kollektivporteføljen på 15,0 millioner kroner (14,2). Netto finansinntekter i kollektivporteføljen utgjorde 53,4 millioner kroner (19,6).

¹ Tilsvarende tall for 2011 er vist i parentes

² Tallet angir aksjeandelen i % i innskuddspensjonsprofilen

Av avkastningsresultatet avsettes 13,8 millioner kroner til oppreservering som følge av høyere levealdersforventninger.

Netto finansinntekter i investeringsvalg-porteføljen utgjorde 27,2 millioner kroner (0,3). Denne inntekten er satt av til pensjonskundene med investeringsvalg.

RISIKORESULTAT

Risikoresultatet ble på 2,6 millioner kroner (2,2). Risikoresultatet forklares i hovedsak med at utføret utviklingen var noe bedre enn lagt til grunn.

Risikoresultatet fra ytelsesordningene, 1,4 millioner kroner, foreslås avsatt til oppreservering for langt liv.

Risikoresultatet fra innskuddsordningene er på 1,2 millioner kroner (2,1) og godskrives selskapets egenkapital.

ADMINISTRASJONSRESULTAT

Selskapets administrasjonsresultat utgjorde -33,5 millioner kroner (-28,2). Administrasjonsresultatet er preget av at selskapet er i en vekstfase, og at selskapet har innført en ny systemløsning for innskuddsbasert tjenestepensjon.

INNTEKTER FRA SELSKAPSPORTEFØLJEN

Selskapets ansvarlige kapital utover driftsmessig likviditetsbeholdning, er plassert i finansielle eiendeler som skal gi en stabil og langsiktig god avkastning. Inntektene fra denne porteføljen utgjorde 3,1 millioner kroner i 2012 (1,9).

Årsresultat – disponering

Selskapet oppnådde et årsresultat på -25,5 millioner kroner (-23,8) som styret foreslår disponert på følgende måte:

	2011	2010
Totalresultat	-25,5	-23,8
Overført til risikoutjevningfond	-0,2	-0,3
Overført fra annen egenkapital	25,7	24,1
Sum disponeringer og overføringer	25,5	23,8

Det er ikke foretatt vesentlige endringer i regnskapsprinsipper i 2012.

Årsregnskapet for 2012 gir et rettmessig bilde av selskapets økonomiske drift gjennom året og økonomisk stilling pr 31.12.2012. Etter styrets vurdering er forutsetning om fortsatt drift til stede.

Finansiell soliditet og kapitalforhold

SOLIDITETSUTVIKLING

God avkastning i aksje- og rentemarkedene i 2012 har bidratt til at kursreguleringsfondet har økt fra 0 til 11,8 millioner kroner i

løpet av året. Tilleggsavsetningene utgjorde i underkant av 28 millioner kroner ved årsskiftet. Dette innebærer at selskapet har tilleggsavsetninger tilsvarende i underkant av 1 års grunnlagsrente på kundefond med rentegaranti.

Selskapet ble tilført 40 millioner kroner i egenkapital i 2012. Dette er i tråd med eiers strategi om å oppkapsalisere selskapet i en vekstfase.

Merverdier i porteføljen som måles til amortisert kost utgjorde 24,2 millioner kroner ved årsskiftet. Denne merverdien er ikke regnskapsført, men inngår i selskapets samlede soliditetskapskapital.

Kapitaldekningen pr 31.12.2012 utgjorde 9,6 prosent (13,8), mens lovkravet er 8,0 prosent. Solvensmargindekningen utgjorde 157 prosent (217).

KLP Bedriftspensjons samlede soliditetskapskapital utgjorde 131,1 millioner kroner pr 31.12.2012 (90,2). Selskapet har ingen fri egenkapital.

Selskapets soliditet vurderes som tilfredsstillende.

Risikoforhold

Kontroll og styring av risiko er en forutsetning for verdiskapning og lønnsomhet. I dette ligger at selskapet må identifisere, vurdere og styre risikofaktorene på både forsikrings- og finansforvaltningssiden. Å identifisere, overvåke og løpende treffe nødvendige tiltak for å redusere risikoen for tap, er et daglig lederansvar på alle nivåer. Det gjennomføres årlig dokumentasjon og bekreftelse av selskapets interne kontrolltiltak. Dokumentasjonen fremlegges for styret sammen med risikooversikt og forbedringstiltak.

FORSIKRINGSMESSIG RISIKO

Liv- og pensjonsforsikring er en bransje som er preget av langsiktige trender, forutsigbarhet og begrenset grad av enkelthendelser som kan påvirke resultatene i betydelig grad. Det er imidlertid viktig å ligge i forkant og se hvilke utslag endringstendenser innenfor de viktigste risikoområdene vil få. For KLP Bedriftspensjon er det i første rekke utviklingen innenfor uførehypighet og levealder som påvirker risikobildet.

Hele avkastnings- og risikoresultatet for ytelsesordningen, til sammen kr 15,1 millioner kroner, er avsatt til styrking av forsikringskundernes fond som følge av en fortsatt økning i forventet levealder. Den samlede avsetningen til oppreservering for langt liv er 26,1 millioner kroner som tilsvarer 3,1 prosent av premiereserven.

FINANSIELL RISIKO - FORVALTNINGSSTRATEGI OG RISIKOSTYRING

Det overordnede ansvar for forvaltningen av midlene ligger hos KLP Bedriftspensjon, men forvaltningen skjer i nært samarbeid

med Finansdivisjonen i morselskapet og gjennomføres av KLP Kapitalforvaltning AS gjennom mandater.

Selskapets investeringsstrategi er å oppnå stabil og konkurransedyktig avkastning gitt selskapets definerte risikoramme. I tillegg skal investeringsmidlene forvaltes i tråd med KLPs retningslinjer for samfunnsansvarlige investeringer og eierprinsipper.

Selskapet gjennomfører stresstester for å måle sin risikoevne og risikoutnyttelse. Resultatene viser at KLP Bedriftspensjon hadde en noe for høy bufferkapitalutnyttelse med dertil underskudd i bufferkapital ved utgangen av 2012.

Aksjeeksponeringen er KLP Bedriftspensjons største finansielle risikofaktor på kort sikt, mens renterisikoen er den største på lang sikt.

KLP Bedriftspensjons balanse består av en stor andel obligasjoner som holdes til forfall. Disse obligasjonene verdsettes regnskapsmessig til amortisert kost. Det innebærer at verdi-endringer som følge av endringer i rentenivået ikke regnskapsføres på denne porteføljen. Dette bidrar til stabilitet og forutsigbarhet.

KLP Bedriftspensjon valutasikrer hoveddelen av sine internasjonale investeringer. Selskapet har dermed meget begrenset valutarisiko.

Hovedtyngden av KLP Bedriftspensjons midler er indeksforvaltet. Dette er en kostnadseffektiv forvaltning som sikrer avkastning på linje med markedet. KLP Bedriftspensjon legger opp til fortsatt høy andel indeksforvaltning.

KLP Bedriftspensjon har en handlingsregel som sørger for at selskapets risiko er riktig utnyttet i forhold til risikoevnen. Handlingsregelen tillater at KLP Bedriftspensjon øker risikoen i investeringsporteføljene etter hvert som soliditeten styrkes.

KREDITTRISIKO

KLP Bedriftspensjon søker å sette sammen plasseringer ved en bredt definert referanseindeks, noe som innebærer å spre investeringene på mange utstedere og således begrense risiko på enkeltmotparter. Selskapet er omfattet av konsernets retningslinjer om kredittrisiko. Konsernet beslutter rammer for de enkelte motparter, og KLP Bedriftspensjon tildeles en andel av disse rammene basert på selskapets behov, hensyntatt de begrensninger som er satt for størrelse på enkelt-eksponeringer. Disse rammene gjelder både for eksponering gjennom verdipapirer, bankinnskudd, eventuelle derivatavtaler og annen motpartsrisiko.

LIKVIDITETSRISIKO

Selskapets likviditetsforpliktelser er knyttet til utbetalinger av pensjonsytelser og øvrige utbetalinger i forbindelse med den daglige driften. Selskapet er fullt ut egenkapital-finansiert og har

ikke innlån. Selskapet har tilgjengelig likviditet på bankkonti og verdipapirinvesteringer som er lett omsettelige i verdipapirmarkedet.

Likviditetsrisikoen for selskapet knytter seg derfor først og fremst til kostnader ved frigjøring av midler. Styret har fastsatt overordnede retningslinjer for selskapets likviditetsstyring. KLP Kapitalforvaltning forvalter KLP Bedriftspensjons likviditet, og påser at selskapet til enhver tid har nødvendig likviditet til å møte sine forpliktelser.

Beholdningen av likvider i form av kontantekvivalenter er, som det framkommer av kontantstrømoppstillingen, økt med 1,8 millioner kroner gjennom året og utgjør 3,2 millioner kroner ved utgangen av 2012. Det henvises til kontantstrømoppstillingen for øvrige detaljer.

Selskapets likviditetssituasjon vurderes som tilfredsstillende.

OPERASJONELL RISIKO

Selskapets operasjonelle risiko er knyttet til risiko for tap som følge av utilstrekkelighet eller svikt i selskapets interne arbeidsprosesser og systemer samt menneskelige feil.

For å minimere denne typen risikoer er interne rutiner og arbeidsprosesser vurdert og videreutviklet i 2012. Det er etablert kontrollrutiner for å redusere risikoen for feil. Det er videre utarbeidet beskrivelser av interne rutiner/arbeidsprosesser og systemer. På området vedlikehold av avtaler er det utarbeidet detaljerte beskrivelser av rutineene. Det vil være et fortsatt fokus på å videreutvikle rutiner og arbeidsprosesser i 2013.

Forvaltning av kundemidler

SÆRSKILT INVESTERINGSVALGSPORTEFØLJE

Kunder med innskuddspensjon har i 2012 kunnet velge mellom 5 standard spareprofiler med ulik risiko: 90 prosent aksjer, 70 prosent aksjer, 50 prosent aksjer, 30 prosent aksjer og 0 prosent aksjer (et rent pengemarkedsfond).

KOLLEKTIVPORTEFØLJEN

Indeksnære porteføljer

Kollektivporteføljens investeringer i aksjer og omløpsobligasjoner forvaltes gjennom fondsplasseringer i KLP Fondsforvaltning. Den største delen av aksjeporteføljen er plassert i indeksnære aksjefond. Dette innebærer at kollektivporteføljen er eksponert mot markedsrisiko i aksje- og rentemarkedene, at avkastningen ligger nær indeksens avkastning og at svingningsrisiko i forhold til markedsindeks er begrenset.

Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner og pengemarkedsinstrumenter utgjorde 35,5 prosent av finansielle eiendeler i kollektivporteføljen. Hovedtyngden av disse plasseringene er i veldiversifiserte fond som er investert i stat, kommune eller verdipapirer med kredittvurdering BBB eller bedre.

Anleggsobligasjoner

Investering i anleggsobligasjoner og obligasjoner som holdes til forfall, utgjør 46,1 prosent av finansielle eiendeler i kollektivporteføljen. Gjennomsnittelig løpetid for porteføljen er rundt 4,2 år.

Regnskapsmessig verdi av porteføljen svinger ikke med markedsverdien, og gir en løpende stabil avkastning, for øyeblikket rundt 5,0 prosent. Ikke regnskapsførte merverdier i porteføljen var 24,2 millioner kroner pr 31.12.2012.

Aksjefond

Plasseringene i aksjefond i kollektivporteføljen tilsvarte i underkant av 10 prosent av finansielle eiendeler. Aksjeeksponeringen mot det norske markedet representerte ca 23 prosent av samlet aksjeeksponering ved utgangen av året.

Eiendom

KLP Bedriftspensjons eiendomsportefølje er organisert gjennom datterselskapet KLP BP Eiendom AS som eier andeler i eiendomselskaper organisert som ansvarlige selskaper (ANS). Disse investeringene utgjorde 83,2 millioner kroner tilsvarende 8,9 prosent av finansielle eiendeler i kollektivporteføljen.

Kapitalavkastning kollektivportefølje

Bokført avkastning på kollektivporteføljen utgjør 5,2 prosent i 2012, mens verdjustert avkastning utgjør 6,7 prosent.

AVKASTNING PÅ AKTIVAKLASSENE I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN

KLP Bedriftspensjons portefølje av omløpsobligasjoner og pengek-markedsinstrumenter oppnådde en avkastning på 6,6 prosent i 2012.

Porteføljen av anleggsobligasjoner bidro med en avkastning på 5,0 prosent.

Avkastningen på aksjefondsporteføljen var på 15,1 prosent i 2012.

Verdien på eiendomsmassen ble skrevet opp med rundt 2,5 prosent i 2012. Sammen med en løpende avkastning på i overkant av 5 prosent har dette gitt en samlet avkastning for eiendoms plasseringene på 8,0 prosent i 2012.

Rammebetingelser

NYTT RAMMEVERK FOR PRIVAT TJENESTEPENSJON

Banklovkommissjonen la frem utkast til ny lov om tjenestepensjonsforsikring NOU 2012: 13 hvor de foreslår innføring av to alternative modeller, grunnmodellen og standardmodellen. De er basert på årlig opptjening av pensjonskapital basert på lønn hvert år. Det som skiller standardmodellen fra grunnmodellen er at opptjent pensjons-

beholdning oppreguleres med lønnsutviklingen, mens det i grunnmodellen kun oppreguleres den faktiske avkastning på midlene.

I NOU 2013:3 Pensjonslovene og folketrygdreformen III foreslås det virkningen den nye pensjonsloven skal ha til opptjente rettigheter i ytelsespensjon når den nye loven innføres.

NYTT SOLVENSREGELVERK – SOLVENS II

Det er usikkert når det nye soliditetsregelverket Solvens II for EU/EØS området innføres. Det nye regelverket har større fokus på samlet risiko og risikostyring, kontrollprosesser, styrets og ledelsens ansvar og åpenhet.

Skatt

I forbindelse med statsbudsjettet for 2012 ble det vedtatt at fritaksmetoden ikke lenger skal gjelde for kundeporteføljer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Endringen var varslet gjennom et forslag datert 1. januar 2012. KLP Bedriftspensjon AS har opparbeidet store skattemessige underskudd til framføring som blir beholdt med det nye regelverket. Selv om de nye reglene representerer en innskjerping, forventes det fortsatt at det vil ta flere år før selskapet vil være i en posisjon med betalbar skatt.

Samfunnsansvar

KLP Bedriftspensjon følger konsernets vedtatte retningslinjer for samfunnsansvar. KLP har forpliktet seg til å ta hensyn til menneskerettigheter, arbeidsrettigheter, miljø, antikorrupsjon og etikk i sine investeringer og forretningsdrift. KLP har tilsluttet seg FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. Alle investeringer som foretas i regi av KLP Bedriftspensjon, følger KLP konsernets retningslinjer for samfunnsansvarlige investeringer. Nærmere beskrivelser av konsernets samfunnsansvarlige virksomhet fremgår på klp.no.

Miljø

KLP Bedriftspensjons miljøpåvirkning er knyttet til avfallshåndtering, transport og energiforbruk. Selskapet følger konsernets rutiner for håndtering av miljøpåvirkning, og konsernet har etablert gode rutiner på dette området. Nærmere beskrivelse av konsernets miljømessige forhold fremgår på klp.no.

Organisasjon

KLP Bedriftspensjon er organisert som en salgs- og kundebetjeningsenhet, mens øvrige sentrale tjenester og kompetanse kjøpes av konsernet. Gjennom denne organiseringen drar KLP Bedriftspensjon nytte av konsernets stordriftsfordeler og kompetanse. Antall ansatte i fast stilling i selskapet var åtte ved utgangen av 2012. Fra 2012 har selskapet utnyttet konsernets stordriftsfordeler ytterligere ved at alle vedtak vedrørende pensjons-utbetaling er overført til morselskapet.

Den samlede sykefraværsprosent i KLP Bedriftspensjon var 1,7 prosent i 2012.

Langtidssykefraværet utgjorde 0,7 prosent og kortidsfraværet 1,0 prosent. Det har ikke vært noen skader eller ulykker på arbeidsplassen. Arbeidsmiljøet i selskapet er godt.

KLP Bedriftspensjon har implementert balansert målstyring i organisasjonen, på linje med resten av konsernet. Balansert målstyring er en sentral del av den strategiske styringen, og bidrar til økt gjennomføring av strategi og til å videreutvikle KLP Bedriftspensjon som en markeds- og forretningsorientert organisasjon.

Selskapet legger stor vekt på arbeidsmiljø og trivsel, og etterstreber lønns- og arbeidsvilkår på nivå med markedet. Det vektlegges kompetanse- og karriereutvikling for våre medarbeidere. Strukturerte plan- og utviklingssamtaler gjennomføres for alle to ganger i året.

KLP Bedriftspensjon prioriterer mangfold, likeverd og likestilling. Selskapets styre består av 33,3 prosent kvinner og 66,7 prosent menn. Blant de ansatte i selskapet er andelen 50 prosent kvinner og 50 prosent menn.

Fremtidsutsikter

KLP Bedriftspensjon har ved inngangen til 2013 en soliditet som gir et handlingsrom i forhold til å kunne oppnå konkurransedyktig avkastning på kundemidlene i 2013.

Selskapet anser fremtidige markedsmuligheter som gode.

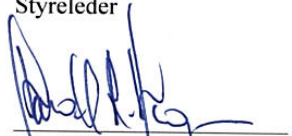
For å sikre konkurransedyktighet legges det vekt på kostnadseffektivitet ved etablering og videreutvikling av arbeidsrutiner og systemløsninger, og ved å utnytte KLP-konsernets stordriftsfordeler og kompetanse.

Oslo, 13. februar 2013
Styret i KLP Bedriftspensjon AS

Sverre Thornes
Styreleder

Cathrine Hellandsvik

Mette Qvortrup

Harald Ramon Hagen
Valgt av og blant de ansatte

Alexander Vistnes

Stig Eyen Jakobsen

Torun Wahl
Administrerende direktør

Resultatregnskap

Note	Beløp i tusen kroner	2012	2011
18	Premieinntekter	352 324	287 895
	Forfalte premier, brutto	126 491	93 423
	Avgitte gjenforsikringspremier	-220	-200
	Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper	226 053	194 672
	Netto inntekter kollektivporteføljen	53 381	19 641
6	Renteinntekter/ utbytte på finansielle eiendeler	32 012	25 076
6	Verdiendringer på investeringer	16 774	-11 588
6	Realisert gevinst og tap på investeringer	4 595	6 154
	Netto inntekter fra investeringsvalgportefølje	27 157	291
6	Renteinntekter/ utbytte mv. på finansielle eiendeler	6 871	6 437
6	Verdiendringer på investeringer	18 477	-7 319
6	Realisert gevinst og tap på investeringer	1 809	1 174
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	550	1 152
18	Erstatninger i livsforsikring	-37 882	-30 086
	Utbetalte erstatninger	-28 010	-16 989
	Endring i erstatningsreserver	0	-150
	Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger fra andre forsikringselskaper	-9 871	-12 947
18	Endringer i forsikringsforpliktelse – kontraktsfastsatte forpliktelser	-282 552	-198 607
	Endring i premiereserve	-270 056	-207 742
	Endring i tilleggsavsetninger	-3 906	-10 875
	Endring i kursreguleringsfond	-11 758	13 511
	Endring i premie- og innskuddsfond	-869	-554
	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringselskaper	4 037	7 053
18	Endringer i forsikringsforpliktelser investeringsvalg	-100 643	-69 774
5	Midler tilordnet forsikringskontraktene, kontraktsfastsatte forpliktelser	0	-2 223
	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-40 434	-33 723
	Forvaltningskostnader	-477	-490
25	Salgskostnader	-15 659	-13 347
	Forsikringsrelatert administrasjonskostnader	-24 298	-19 886
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-415	-422
5	Resultat av teknisk regnskap	-28 514	-25 855
	Netto inntekter selskapsporteføljen	3 106	1 906
6	Renteinntekter/ utbytte på finansielle eiendeler	2 144	2 822
6	Verdiendringer på investeringer	939	-1 006
6	Realisert gevinst og tap på investeringer	23	90
	Andre inntekter	189	131
	Forvaltningskost og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-254	-29
5	Resultat av ikke-teknisk regnskap	3 041	2 008
	Resultat før skattekostnad	-25 473	-23 847
	Resultat før andre resultatkomponenter	-25 473	-23 847
5	Totalresultat	-25 473	-23 847
	RESULTATDISPONERING		
4	Overført til risikoutjevningfond	-223	-254
4	Overført fra/til annen egenkapital	25 696	24 102
		25 473	23 847

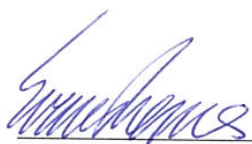
Balanse

Note	Beløp i tusen kroner	31.12.2012	31.12.2011
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
29	Immaterielle eiendeler	13 485	438
	Investeringer i selskapsporteføljen	50 779	47 946
	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	50 779	47 946
7,8	Aksjefondsandeler	2 997	2 586
7,8,14	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	47 397	45 275
7,8,14	Utlån og fordringer	385	86
	Fordringer	18 774	4 686
	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	11 310	4 564
	Andre fordringer	7 464	123
	Andre eiendeler	3 225	1 378
	Bankinnskudd (herav bundet 1.565)	3 225	1 378
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	86 263	54 449
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
	Investeringer i kollektivporteføljen	930 115	652 207
	Datterforetak	84 116	100
7	Aksjer i eiendomsdatterselskap	84 116	100
	Finansielle eiendeler til amortisert kost	395 133	287 123
7,14	Investeringer som holdes til forfall	121 968	156 352
7,14	Obligasjoner klassifisert som utlån og fordringer	273 164	130 770
	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	450 866	364 984
7,8,15	Aksjer og andeler	0	84 008
7,8	Aksjefondsandeler	87 306	62 819
7,8,14	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	311 405	205 852
7,8,14	Utlån og fordringer	52 156	12 249
	Andre finansielle eiendeler	0	57
	Investeringer i investeringsvalgporteføljen	300 408	197 639
	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	300 408	197 639
7,8,9	Aksjefondsandeler	141 227	89 936
7,8,9,14	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	154 200	106 414
7,8,9,14	Utlån og fordringer	4 981	1 287
	Andre finansielle eiendeler	0	3
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	1 230 523	849 847
	EIENDELER	1 316 786	904 295

Balanse

Note	Beløp i tusen kroner	31.12.2012	31.12.2011
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
	Innskutt egenkapital	160 250	120 250
4	Aksjekapital	26 500	26 000
4	Overkursfond	133 750	94 250
	Opptjent egenkapital	-92 962	-67 489
4	Risikoutjevningfond	4 515	4 291
4	Annen opptjent egenkapital	-97 477	-71 780
	Forsikringsforpliktelser kontraktsfastsatte	937 798	646 372
18	Premiereserve	881 048	605 229
18	Tilleggsavsetninger	27 862	24 904
5,17	Kursreguleringsfond	11 758	0
18	Erstatningsavsetning	150	150
18	Premiefond og pensjonistenes overskuddsfond	16 980	16 090
18	Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje	300 408	197 639
	Premiereserve	293 043	194 673
	Premiefond og innskuddsfond	7 365	2 967
	Avsetninger for forpliktelser	2 171	1 603
22	Pensjonsforpliktelser o.l.	2 171	1 603
	Forpliktelser	7 568	4 459
	Andre forpliktelser	7 568	4 459
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 554	1 461
	Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 554	1 461
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	1 316 786	904 295

Oslo, 13. februar 2013

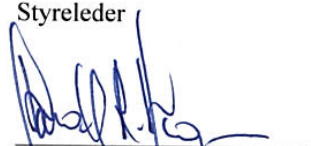
Sverre Thornes
Styreleder

Cathrine Hellandvik

Mette Qvortrup

Harald Ramon Hagen
Valgt av og blant de ansatte

Alexander Vistnes

Stig Eyen Jakobsen

Torun Wahl
Administrerende direktør

Oppstilling over endringer i egenkapital

2012 Beløp i tusen kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Risiko- utjevningssfond	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2012	120 250	-71 780	4 291	52 761
Totalresultat	0	-25 696	223	-25 473
Sum totalresultat	0	-25 696	223	-25 473
Transaksjoner med eierne				
Innbetalt ny aksjekapital	500	0	0	500
Innbetalt overkurs	39 500	0	0	39 500
Sum transaksjoner med eierne	40 000	0	0	40 000
Egenkapital 31.12.2012	160 250	-97 477	4 515	67 288
2011 Beløp i tusen kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Risiko- utjevningssfond	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2011	95 250	-47 679	4 037	51 608
Totalresultat	0	-24 102	254	-23 847
Sum totalresultat	0	-24 102	254	-23 847
Transaksjoner med eierne				
Innbetalt ny aksjekapital	250	0	0	250
Innbetalt overkurs	24 750	0	0	24 750
Sum transaksjoner med eierne	25 000	0	0	25 000
Egenkapital 31.12.2011	120 250	-71 780	4 291	52 761

Kontantstrømoppstilling

Beløp i tusen kroner	31.12.2012	31.12. 2011
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Innbetalte premier direkte forsikring	127 558	100 258
Utbetalte gjenforsikringspremier	-220	-200
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser direkte forsikring	-27 289	-16 491
Innbetalinger ved flytting	230 090	201 725
Utbetalinger ved flytting	-11 065	-12 942
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester	-38 528	-23 420
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinretninger, arbeidsgiveravgift mv.	-6 266	-6 593
Utbetaling av renter	-70	-209
Innbetaling av renter	37 581	33 630
Innbetalinger ved salg av aksjefond	72 174	119 981
Utbetalinger ved kjøp av aksjefond	-169 423	-129 333
<i>Innbetalinger ved salg av obligasjoner</i>	44 351	35 839
<i>Utbetalinger ved kjøp av obligasjoner</i>	-251 539	-222 671
Utbetaling til investering i eiendeler med investeringsvalg	-82 991	-70 340
Innbetalinger fra andeler i ANS	90 667	6 469
Utbetalinger ved kjøp av andeler i ANS	0	-31 954
Netto inn- og utbetalinger for kjøp/salg av andre verdipapirer med kort løpetid	-40 139	-9 171
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	-24 667	-25 423
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-13 485	0
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-13 485	0
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Innbetalinger av egenkapitalinnskudd	40 000	25 000
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-13 485	0
NETTO ENDRING I KONTANTER OG BANKINNSKUDD	1 847	-423
BEHOLDNING AV KONTANTER OG BANKINNSKUDD VED PERIODENS BEGYNNELSE	1 378	1 801
BEHOLDNING AV KONTANTER OG BANKINNSKUDD VED PERIODENS SLUTT	3 225	1 378

Note 1 Generell informasjon

KLP Bedriftspensjon AS (selskapet) leverer pensjons- og forsikringstjenester til bedrifter i offentlig og privat sektor. Selskapet tilbyr innskudds- og foretakspensjon, med risikoytelser etter kundenes valg. KLP Bedriftspensjon AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Selskapet har kontor i Dronning Eufemias gate 10, Oslo.

Selskapet KLP BP Eiendom AS er et heleid datterselskap av KLP Bedriftspensjon AS. KLP Bedriftspensjon AS har ikke utarbeidet

konsernregnskap da selskapet med datterselskap utgjør et underkonsern som inngår i konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig Forsikringsselskap (KLP).

Årsregnskapet til KLP Bedriftspensjon og til konsernet KLP er tilgjengelig på selskapets nettside www.klp.no.

Selskapets årsregnskap for 2012 ble vedtatt av selskapets styre den 13. februar 2013.

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor følger en beskrivelse av de vesentligste regnskapsprinsippene som er benyttet i selskapsregnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsistent for alle perioder som er presentert.

2.1 BASISPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i henhold til «Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)» av 17. juli 1998 nr 56, «Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper» (årsoppgjørsforskriften) fastsatt av Finans- og tolldepartementet 16. desember 1998. Selskapet benytter seg av valgadgangen i årsoppgjørsforskriften til å gjennomføre innregning og måling i tråd med «Forskrift om forenklet IFRS» fastsatt av Finansdepartementet 21. januar 2008. Dette innebærer i hovedsak at innregning, måling og noteopplysninger følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og god regnskapsskikk.

Årsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til virkelig verdi over resultatet
- Eierandeler i datterselskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden

For å utarbeide årsregnskap etter forskriften, må ledelsen foreta regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke selskapets regnskapsførte verdi av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Faktiske tall vil kunne avvike fra benyttede estimater. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater av vesentlig betydning for selskapet er beskrevet i note 3.

Alle beløp er presentert i tusen kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Regnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift.

2.2 DATTERSELSKAPER

Som datterselskaper regnes alle enheter der selskapet har bestemmende innflytelse/kontroll. Bestemmende innflytelse oppnås normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskaper innregnes etter egenkapitalmetoden. Det innebærer at selskapets andel av over- eller underskudd i datterselskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi sammen med ikke resultatførte egenkapitalendringer. Selskapet resultatfører ikke andel av underskudd dersom det medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ med mindre selskapet har påtatt seg forpliktelser på vegne av datterselskapet.

Kjøp av datterselskaper regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost settes lik virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag ved kjøpet, egenkapitalinstrumenter som utstedes

og pådratte forpliktelser ved overføring av kontroll. Det oppkjøpte selskapets identifiserbare eiendeler og gjeld verdsettes til virkelig verdi. Dersom anskaffelseskost overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet, balanseføres overskytende som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere, resultatføres differansen på oppkjøpstidspunktet

2.3 SEGMENTINFORMASJON

Selskapets forretningsmessige segmenter er definert i forhold til forretningsområder hvor risiko og avkastning skiller seg fra hverandre. Selskapets forretningsområder er innskuddspensjon og ytelsesbasert tjenestepensjon.

2.4 OMRREGNING AV TRANSAKSJONER I UTENLANDSK VALUTA

(a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta
Selskapsregnskapet presenteres i norske kroner, som er den funksjonelle valutaen til selskapet.

(b) Transaksjoner og balanseposter
Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster – og tap på transaksjoner i utenlandsk valuta resultatføres. Det gjelder også omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) på balansedagen.

Omregningsdifferanser på ikke-pengeposter inngår som del av gevinst og tap ved vurdering til virkelig verdi. Omregningsdifferanser knyttet til ikke – pengeposter som aksjer til virkelig verdi over resultatet, inngår som et element i resultatført verdiendring.

2.5 IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets immaterielle eiendeler består av aktiverte IT- systemer. Ved kjøp av nytt IT – system aktiveres direkte henførbare kostnader utbetalt til systemleverandør, samt ekstern konsulentbistand og internt medgåtte kostnader for å få systemet installert og klart til bruk.

Ved videreutvikling av IT-systemer aktiveres både eksterne og interne kostnader jfr. ovenfor. Systemendringer som betraktes som vedlikehold kostnadsføres løpende.

Når et IT-system er ferdigstilt, avskrives aktiverte kostnader lineært over forventet brukstid. Ved senere aktiveringer grunnet videreutvikling avskrives disse over den opprinnelig fastsatte brukstid med mindre påkostningen øker systemets totale forventede brukstid.

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et aktivert IT-system er høyere enn gjenvinnbart beløp, foretas det test for verdifall. Hvis balanseført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

2.6 FINANSIELLE INSTRUMENTER

2.6.1 Klassifisering

Selskapets finansielle eiendeler er inndelt i selskapsportefølje og kundeportefølje. Investeringene i kundeporteføljen er videre inndelt i kollektivportefølje og investeringsvalgportefølje.

Selskapets finansielle eiendeler er klassifisert i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultat, utlån og fordringer og finansielle eiendeler som holdes til forfall. Hensikten med eiendelen bestemmer klassifikasjonen, og ledelsen foretar klassifiseringen ved anskaffelse av den finansielle eiendelen.

2.6.1.1 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Denne kategorien inndeles i to underkategorier: holdt for omsetning og frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultat ved anskaffelse etter virkelig verdiopsjon.

- (a) Finansielle eiendeler holdt for omsetning er eiendeler som er anskaffet primært med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvinginger.
- (b) Finansielle eiendeler bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Finansielle eiendeler klassifiseres i denne kategorien dersom de enten forvaltes som en gruppe, og hvor deres inntjening vurderes og rapporteres til ledelsen på grunnlag av virkelig verdi eller dersom klassifiseringen eliminerer eller reduserer regnskapsmessig inkonsistens i måling.

Gruppen omfatter investeringer i verdipapirfond (obligasjonsfond og aksjefond) og bankinnskudd tilknyttet investeringsvirksomheten.

2.6.1.2 Utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler, med unntak av derivater, med faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked eller som selskapet har intensjon om å selge på kort sikt eller har øremerket til virkelig verdi over resultat. Utlån og fordringer til amortisert kost består av:

- a) Lån og fordringer tilknyttet investeringsvirksomheten
b) Lån og fordringer øvrige inklusive fordringer på forsikringstakere

Lån og fordringer i investeringsvirksomheten omfatter gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer dvs. obligasjoner som ikke er priset i et aktivt marked.

2.6.1.3 Finansielle eiendeler som holdes til forfall

Finansielle eiendeler som holdes til forfall består av finansielle eiendeler, som ikke er derivater, og som har faste eller bestembare betalinger og et definert forfallstidspunkt, og som selskapet har intensjon og evne til å holde til forfall med unntak for:

- De som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.
- De som oppfyller definisjonen til lån og fordringer.

Kategorien omfatter obligasjoner som regnskapsføres til amortisert kost.

2.6.2 Regnskapsføring og måling

Kjøp og salg av finansielle instrumenter innregnes i balansen til virkelig verdi på handelsdato, det vil si når selskapet har forpliktet seg til å kjøpe eller selge den finansielle eiendelen. Direkte kjøpsomkostninger inkluderes i anskaffelseskost med unntak for kjøpsomkostninger knyttet til finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat. For disse instrumentene kostnadsføres kjøpsomkostningene direkte. Finansielle eiendeler fraregnes når selskapet ikke lenger har rett til å motta kontantstrømmen fra

eiendelen eller selskapet har overført all risiko og rettigheter knyttet til eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes når den underliggende plikten i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

2.6.2.1 Verdimaling til virkelig verdi

Prinsippene for beregning av virkelig verdi relatert til de ulike instrumentene fremkommer av note 7.

2.6.2.2 Verdimaling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer over forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten.

2.6.3 Nedskrivning av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Hver balansedag vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Ved vurderingen av om det foreligger verdiforringelse av en finansiell eiendel legges det vekt på hvorvidt utsteder/debitor har vesentlige finansielle vanskeligheter og om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold. Det vurderes om det er sannsynlig at skyldner går konkurs, hvorvidt det finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter, eller om det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Vurderingen baseres utelukkende på historiske forhold, fremtidige hendelser vurderes ikke uansett grad av sannsynlighet.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall foretas det nedskrivning. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Nedskrivningen føres mot avsetningskonto og innregnes i resultatregnskapet. En eventuell reversering av tidligere nedskrivning føres tilbake mot avsetningskonto via resultatet.

2.6.4 Presentasjon i balanse og resultatregnskap

2.6.4.1 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet presenteres i balansen enten som «Aksjefondsandeler», «Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning» eller «Utlån og fordringer». Renteinntekter og aksjeutbytte inkluderes i linjen «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler». Øvrige verdiendringer inngår i linjen «Verdiendringer på investeringer».

2.6.4.2 Utlån og fordringer til amortisert kost

Utlån og fordringer til amortisert kost presenteres i balansen som «Obligasjoner klassifisert som utlån og fordringer». Renteinntekter inkluderes i linjen «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler». Verdiendringer som kan knyttes til objektive indikasjoner på verdifall samt valutaendringer inngår i linjen «Verdiendringer på investeringer».

2.6.4.3 Finansielle eiendeler som holdes til forfall

Finansielle eiendeler som holdes til forfall består av obligasjoner og presenteres i balansen som «Investeringer som holdes til forfall». Renteinntekter etter effektiv rente metoden inkluderes i linjen «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler». Verdiendringer som kan knyttes til objektive indikasjoner på verdifall samt urealiserte valutaendringer inngår i linjen «Verdiendringer på investeringer».

2.6.5 Motregning

Finansielle eiendeler og finansiell gjeld er bare motregnet i den grad det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendel mot gjeld, samt at forfallstidspunktet for eiendelen samsvarer med forfallstidspunktet for gjelden.

2.7 KONTANTER OG KONTANTEKUIVALENTER

Som kontanter og bankinnskudd regnes kontantbeholdning og bankinnskudd tilknyttet daglig drift. Disse inngår i balansen på linjen for «Bankinnskudd». Bankinnskudd tilknyttet forvaltningsvirksomheten er definert som finansiell eiendel og inngår i balansen på linjen for «Utlån og fordringer».

2.8 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet i samsvar med «Foreløpig Norsk Regnskaps Standard Kontantstrømoppstilling». Kontanter og kontantekvivalenter er definert som beholdning av kontanter og bankinnskudd på driftskonti. Bankinnskudd relatert til forvaltningsvirksomheten er ikke definert som kontanter i kontantstrømoppstillingen. Kontantstrømoppstilling er satt opp etter den direkte metoden.

2.9 SELSKAPETS EGENKAPITAL

Egenkapitalen i selskapet er delt i to klasser:

- a) Innskutt egenkapital
Innskutt egenkapital består av aksjekapital og overkursfond.
- b) Opptjent egenkapital
Selskapets opptjente egenkapital består av risikoutjevningfond og annen egenkapital.

Risikoutjevningfondet kan kun benyttes til å styrke premiereserven, og kan maksimalt utgjøre 150 prosent av årets risikopremie.

2.10 REGNSKAPSFØRING AV INNTEKTER

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift og eventuelle rabatter.

- a) Inntekter fra tjenester
Premieinntekter inntektsføres med det beløp som forfaller i regnskapsåret. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning mot uopptjent premie. Årets tilflyttede reserver føres også over resultatregnskapet, og inngår i premieinntektene.
- b) Renteinntekter/kostnader
Renteinntekter og rentekostnader tilknyttet alle rentebærende finansielle instrumenter vurderes til amortisert kost, inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetoden.

For rentebærende finansielle investeringer som måles til virkelig verdi, klassifiseres renteinntekten som «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler», mens effekten av rentendringer klassifiseres som «Verdiendringer på investeringer».

2.11 SKATT

Selskapet driver skattepliktig virksomhet. Selskapet har fremførbart underskudd som kan benyttes til å motregne eventuelt skattepliktig overskudd. Ved avleggelsen av selskapsregnskapet vurderes balanseføring av utsatt skatt. Utsatt skatt og skattefordel er beregnet som forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det kan sannsynliggjøres at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen i fremtiden. Ved vurdering av sannsynlighet legges det vekt på historisk inntjening og forventet fremtidig skattemessig inntekt.

Selskapet har innarbeidet vedtatte endringer i skattelovens § 2-38 med videre, som er gjort gjeldende for livforsikringselskap og

pensjonsforetak. Endringen medfører at fritaksmetoden fra og med regnskapsåret 2012 ikke lenger skal omfatte avkastning på aksjer m.v. for selskapets kundeporteføljer.

Selskapet er en del av et finanskonsern og et skattekonsern. Eventuelle skattemessige overskudd kan, med unntak for de begrensninger som er gjort gjeldende gjennom finansieringsvirksomhetsloven, kunne avgis i sin helhet til morselskapet som konsernbidrag med skattemessig effekt.

2.12 FORSIKRINGSKONTRAKTER

I henhold til IFRS 4 må det være knyttet betydelig forsikringsrisiko til kontrakten for at den skal kunne defineres som en forsikringskontrakt. Forsikringsproduktene selskapet tilbyr tilfredsstiller kravet om betydelig forsikringsrisiko, og er regnskapsført i samsvar med IFRS 4. I henhold til IFRS 4, vurderes forsikringskontraktene samlet som en forsikringskontrakt selv om den inneholder en finansiell del.

Det er gjennomført tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på de regnskapsførte forpliktelsene på forsikringskontraktene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter. Selskapets avsetninger tilfredsstiller kravene i denne testen, og IFRS 4 stiller derfor ikke ytterligere krav til reservering.

De kollektive pensjonsordninger som tilbys er basert på lineær opptjening. Dette innebærer at den enkeltes opptjente ytelser til en hver tid utgjør den forholdsmessige del av de ytelser vedkommende vil ha rett til ved fortsatt tjeneste til pensjonsalder. Den forholdsmessige del fremkommer som forholdet mellom den tjenestetid vedkommende allerede har opptjent og den samlede tjenestetid vedkommende vil oppnå ved fortsatt tjeneste til pensjonsalder.

2.12.1 Avsetninger i forsikringsfond

2.12.1.1 Premiereserve

Netto premiereserve i pensjonsordningene er fastsatt som netto engangspremie for de opptjente alders-, uføre- og etterlattepensjoner. I tillegg er det avsatt administrasjonsreserve til de formål Finanstilsynet har anvist og ut fra selskapets faktiske omkostninger til disse formål. Videre inngår avsetninger for inntrufne, ennå ikke oppgjorte forsikringstilfeller.

2.12.1.2 Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger føres i resultatregnskapet under linjen «Endringer i forsikringsmessige avsetninger» som pliktige avsetninger. Tilleggsavsetningene er fordelt til kundene og kan anvendes til dekning av eventuelt avkastningsunderskudd, det vil si for avkastning på kundemidlene i intervallet null og opp til grunnlagsrenten. En eventuell negativ finansavkastning må dekkes fra egenkapital.

2.12.1.3 Premiefond

Premiefond inneholder forskuddsbetalte premier og eventuelle overskuddsmidler som fordeles til den enkelte kundes premiefondskonto. Premiefondsmidler kan benyttes til dekning av fremtidige premier.

2.12.1.4 Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet er definert i norsk forsikringslovgivning, og det er knyttet til kollektivporteføljen i livsforsikring som et ufordelt, felles fond.

Kursreguleringsfondet består av netto urealiserte gevinster tilknyttet finansielle omløpsmidler. Dersom netto kursreserver er negative, settes kursreguleringsfondet til null. Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatregnskapet.

2.12.2 Grunnlagsrente

Grunnlagsrenten representerer den garanterte høyeste tillatte finansavkastning som forsikringsgiver kan garantere på kundemidlene i en forsikringskontrakt. For nytegnede kontrakter inngått 01.01.2006 eller senere er grunnlagsrenten 2,75 %. For tidligere kontrakter er grunnlagsrenten 4,0 % for opptjening før 01.01.2004, 3,0 % for ny opptjening etter 01.01.2004, og 2,5% for ny opptjening fra 01.01.2012.

Total gjennomsnittlig grunnlagsrente i bransjen kollektiv pensjon utgjorde i 2012 3,4 %.

2.12.3 Dødelighet og uførhet

For uførisiko benyttes forutsetninger basert på KLPs uføreerfaringer frem til 1995, med senere styrking i tråd med risiko-utviklingen. For de øvrige risikoelementer benyttes forutsetningene fra beregningsgrunnlaget K2005 med sikkerhetsmarginer i henhold til den minstestandard Finanstilsynet fastsatte i 2007. Det arbeides med ny dødelighetstariff K2013, da det må legges til grunn at levealderen øker raskere enn forutsatt i K2005.

2.12.4 Overskuddsmidler avsatt til kunder

Årets avkastnings- og risikooverskudd er benyttet til å finansiere oppreservering for nye forutsetninger om lengre levetid som vil bli innført når dødelighetstariff K2013 foreligger. Denne reservestyrkingen inngår som en del av de forsikringsmessige forpliktelsene på balansetidspunktet.

2.12.5 Flytting

Mottatte premiereserver i forbindelse med flytting er vist på egen linje i resultatet, og utgjør en del av premieinntektene. Overførte premiereserver, kursreserver og tilleggsavsetninger i forbindelse med flytting av kontrakter ut av selskapet presenteres som en erstatningskostnad i resultatregnskapet. Netto effekt på premiereserve som skyldes flytting inngår i linjen «Overføring av premiereserve til/fra andre forsikringselskaper».

2.13 RESULTATELEMENTER I LIVSFORSIKRING

2.13.1 Avkastningsresultat

For å beregne avkastningsresultatet, har man innført et skille mellom investeringer som dekker forpliktelsene selskapet har overfor forsikringstakerne, og andre eiendeler. Dette fremkommer i rapporteringen som henholdsvis kollektiv- og selskapsportefølje. Kollektivporteføljen kan videre deles inn i underporteføljer med ulik investeringsprofil. Avkastningsresultatet består av avkastningen på kollektivporteføljen fratrukket grunnlagsrenten. Positivt avkastningsresultat tilfaller kundene, mens negativt avkastningsresultat må dekkes inn fra kundenes tilleggsavsetninger og/eller fra egenkapitalen. Selskapet fakturerer et særskilt premieelement (rentegarantipremie) for å innestå rentegarantien. Dette premieelementet inngår i resultat til selskapets egenkapital.

For kunder med investeringsvalg tilfaller all avkastning kunden, det er ingen grunnlagsrente.

2.13.2 Risikoresultat

Risikoresultatet er et uttrykk for utviklingen av dødelighet og uførhet i den forsikrede bestanden i perioden i forhold til forutsatt

i selskapets premietariff. Et positivt risikoresultat tilbakeføres til kundene, men det er anledning til å holde tilbake inntil halvparten av et positivt risikoresultat i risikoutjevningfond under egenkapitalen. Et eventuelt negativt risikoresultat må dekkes av risikoutjevningfond eller øvrig egenkapital i selskapet.

2.13.3 Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultat er et resultat av hvordan selskapets faktiske omkostninger avviker fra premietariffen. Administrasjonsresultatet tilfaller i sin helhet selskapets egenkapital.

2.13.4 Avkastning på selskapsporteføljen

Avkastning på midler i selskapsporteføljen tilfaller selskapets egenkapital.

2.13.5 Fripoliser og oppsatte rettigheter

For fripoliser er det overskuddsdeling, slik at minst 80 prosent av oppnådd avkastning på midlene til forvaltning tilfaller kundene, maksimalt 20 prosent tilfaller selskapet.

2.14 PENSJONSFORPLIKTELSE ER EGNE ANSATTE

Ved beregning av selskapets pensjonsforpliktelse er det benyttet norsk pensjonsstandard for pensjoner (NRS 6) som tillater anvendelse av IAS 19 Ytelser til ansatte. Selskapets pensjonsforpliktelser er forsikringsmessig delvis dekket gjennom offentlig tjenestepensjon i KLP ved medlemskap i Fellesordningen for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»). Pensjonsansvar utover Fellesordningen dekkes over driften.

Netto pensjonsforpliktelse er forskjellen mellom pensjonsmidlenes virkelige verdi (dvs. flytteverdi) og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser. Disse beregningene er foretatt etter lineær opptjening på basis av forutsetninger om dødelighet, uførhet, frivillig avgang, uttak av AFP, fremtidig lønnsutvikling (i kommunal sektor for Fellesordningen), fremtidig vekst i folketrygdens grunnbeløp (G), antakelser om fremtidig avkastning m.m. De økonomiske forutsetningene er fastsatt i tråd med prinsippene i NRS' veiledning pensjonsforutsetninger. Netto forpliktelse er klassifisert som avsetning for forpliktelse i balansen. Dersom verdien av pensjonsmidlene overstiger nåverdien av beregnede pensjonsforpliktelser, er netto midler presentert som langsiktig fordring.

Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse og forventet avkastning på pensjonsmidlene.

Fellesordningen er en flerforetaksordning, dvs. at den forsikrings-tekniske risiko er fordelt mellom alle kommuner og bedrifter som deltar i ordningen. De økonomiske og aktuarmessige forutsetninger som ligger til grunn for beregning av netto pensjonsforpliktelser baserer seg derfor på forutsetninger som er representative for hele fellesskapet.

Arbeidsgiveravgift er beregnet på nettoforpliktelse. Brutto pensjonsforpliktelse som grunnlag for fastsettelse av amortiseringsgrunnlaget for korridor inkluderer ikke arbeidsgiveravgift.

Note 3 Viktige regnskapsestimater og vurderinger

Selskapet utarbeider estimater og antakelser om framtidige forhold. Disse evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringsdata og forventninger om sannsynlige fremtidige hendelser vurdert ut i fra data som foreligger på tidspunktet for avleggelsen av regnskapet.

Det må forventes at estimatene vil avvike fra det endelige utfall, og nedenfor omtales de områdene hvor det er betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseførte verdier i framtidige perioder.

3.1. FORSIKRINGSKONTRAKTER

Ved beregning av forsikringsmessige avsetninger i bransjen kollektiv pensjonsforsikring, baseres forutsetningene om uførisiko på morselskapets uføreerfaringer frem til 1995, med senere styrking i tråd med risikoutviklingen. For de øvrige risikoelementer, herunder opplevelsesrisiko, benyttes forutsetningene¹ fra beregningsgrunnlaget K2005 med sikkerhetsmarginer i henhold til den minstestandard Finanstilsynet fastsatte i 2007.

Marginene i dødelighetsgrunnlaget har blitt mindre de senere årene, og Finanstilsynet vil i 2013 fastsette ny minstestandard for dødelighet i beregningsgrunnlaget.

KLP Bedriftspensjon fakturerer individuelt for den enkelte ansatte basert på alder, kjønn og næringskode og premien kan illustreres ved:

Obligatorisk tjenstepensjon (OTP - kun sparing og innskuddsfritak): Premien for sparing til alderspensjon er 2 % av lønn over 1G i tillegg er innskuddsfritak obligatorisk med følgende premier:

Menn			
Alder	30 år	45 år	60 år
Beløp	31 kr	113 kr	246 kr

Kvinner			
Alder	30 år	45 år	60 år
Beløp	73 kr	263 kr	532 kr

Innskuddspensjon:

Maksimal premie for sparing til alderspensjon er 5 % av lønn mellom 1 og 5 G og 8 % av lønn mellom 6 og 12 G. Og premie for innskuddsfritak og uførepensjon på 60 % av lønn er:

Menn			
Alder	30 år	45 år	60 år
Beløp	270 kr	798 kr	940 kr

Kvinner			
Alder	30 år	45 år	60 år
Beløp	637 kr	1 857 kr	2010 kr

Ytelsespensjon:

Premie til ytelsespensjon (Ordning med 66 % av lønn i alderspensjon og uførepensjon og ektefelle- og barnepensjon) ved en lønn på kr 300 000:

Menn			
Alder	30 år	45 år	60 år
Beløp	6 702 kr	16 543 kr	63 636 kr

Kvinner			
Alder	30 år	45 år	60 år
Beløp	7 087 kr	17 654 kr	65 185 kr

3.2. PENSJONSFORPLIKTELSE ER EGNE ANSATTE

Nåverdien av netto pensjonsforpliktelser selskapet har overfor sine ansatte, avhenger av en rekke forutsetninger av økonomisk og demografisk art. Små endringer i disse variablene kan gi relativt store utslag i brutto påløpt pensjonsforpliktelse og dermed brutto pensjonskostnad. Selskapet avdemper den regnskapsmessige effekten av endrede forutsetninger ved måling av pensjonsforpliktelser ved at kun estimatavvik utover 10 prosent av det høyeste av brutto pensjonsforpliktelser og brutto pensjonsmidler fordeles og resultatføres over gjenværende løpetid.

Selskapet følger «Veiledningen for fastsettelse av pensjonsforutsetninger» utgitt av Norsk regnskapsstiftelse (NRS). Oppdatert veiledning utgitt 4. januar 2013 er lagt til grunn for oppdatert måling av beste estimat for påløpt forpliktelse og midler per 31.12.2012.

Det er lagt vekt på at forutsetningene er innbyrdes konsistente. De parametresomeravstørstbetydningfor nettopensjonsforpliktelser, er diskonteringsrente, forutsetning om framtidig lønnsvekst, forutsetning om framtidig regulering av folketrygdens grunnbeløp (G-regulering), pensjonsregulering, forutsetninger om framtidig levealder og framtidig uttakstilbøyelighet av AFP.

Tidligere har selskapet brukt diskonteringsrenten fastsatt med utgangspunkt i statsobligasjonsrenten for å beregne pensjonsforpliktelsen for egne ansatte. For 2012 har selskapet benyttet seg av adgangen gitt av «Veiledningen for fastsettelse av pensjonsforutsetninger» til å benytte renten for foretaksobligasjoner (OMF) da disse tilfredsstillt kravene i IFRS til såkalte høykvalitetsobligasjoner med pålitelig prising i et velfungerende marked. Pr 31.12.2012 har selskapet brukt en diskonteringsrente på 3,9 %.

Forutsetningene om framtidig lønnsvekst, framtidig G-regulering/ pensjonsregulering er fastsatt i tråd med veiledningens konkrete anbefaling til henholdsvis 3,5 prosent (lønnsvekst) og 3,25 prosent (regulering av G/pensjoner). For den kommunale pensjonsordningen skal pensjonsreguleringen være lik G-reguleringen.

Forutsetninger om levealder (dødelighet) er basert på en styrket dødelighetstabell (K2005).

Det er lagt til grunn en framtidig uttakstilbøyelighet på 45 prosent, det vil si de som tar ut AFP ved fylte 62 år.

¹ En forsikringskontrakt med opplevelsesrisiko er utformet slik at forsikringssummen kommer til utbetaling dersom forsikrede lever på et nærmere avtalt tidspunkt eller periode.

3.3. VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked slik at markedsverdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet. For noterte papirer med liten omsetning, vurderes det hvorvidt den observerbare kursen kan antas å være reell.

3.4. TAP PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Selskapets portefølje av anleggsobligasjoner inkludert anleggsobligasjoner som holdes til forfall, vurderes enkeltvis hvert kvartal med tanke på nedskrivningsbehov. Porteføljen består av verdipapirer hvor utsteder har høy rating fra et anerkjent ratingbyrå. Dersom utsteders rating endres negativt foretas det nedskrivning

kun dersom ratingnivået endres negativt med et større intervall og/eller det i tillegg observeres forhold som oppfattes som en objektiv hendelse som innvirker på framtidige kontantstrømmer fra investeringen. Nedskrivningsbehov beregnes som verdien av opprinnelig forventet kontantstrøm og ny forventet kontantstrøm. Det vil være usikkerhet til beregning av ny, forventet kontantstrøm.

3.5. AKTIVERT PROGRAMVARE

Ved mistanke om verdifall, foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for aktivert programvare er til stede. I den forbindelse estimeres gjenvinnbart beløp. Det foreligger usikkerhet knyttet til estimat av kontantstrømmer og diskonteringsfaktor i forbindelse med beregning av gjenvinnbart beløp.

Note 4 Egenkapital, antall aksjer

Tusen kroner	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Innskutt egenkap.	Akkumulert underskudd	Risiko- utjevn.fond	Opptjent egenkap.	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2012	26 000	94 250	120 250	-71 780	4 291	-67 489	52 761
Kapitalutvidelse 2012	500	39 500	40 000				40 000
Selskapets resultat 2012				-25 696	223	-25 473	-25 473
Egenkapital 31.12.2012	26 500	133 750	160 250	-97 477	4 515	-92 962	67 288

Selskapet har en aksjeklasse fordelt på 250 000 aksjer á kr 106,00. Det er ingen bestemmelser i vedtektene vedrørende begrensninger i stemmerett.

Note 5 Resultatanalyse - bransjefordelt

2012 Tusen kroner	Ytelses- pensjon	Innskudds- pensjon	Sum
Beregningsmessige omkostninger	5 724	1 029	6 753
- Faktiske omkostninger	-23 995	-16 304	-40 299
Administrasjonsresultat	-18 271	-15 275	-33 546
Netto finansinntekter	53 381		53 381
- Pliktige renter	-26 633		-26 633
- Kursreguleringsfond	-11 758		-11 758
Avkastningsresultat	14 990		14 990
Rentegarantipremie	1 913	0	1 913
Fortjenesteelement	1 272	0	1 272
Risikoresultat	2 616	-595	2 021
Sum adm.-/avkastnings- og risikoresultat etc	2 520	-15 870	-13 350
Overført til tilleggsavsetninger	0		0
Reservestyrking	-15 164		-15 164
Resultat tildelt kundene	0	0	0
Resultat av teknisk regnskap	-12 644	-15 870	-28 514
Resultat av ikke-teknisk regnskap			3 041
Totalresultat selskapet			-25 473
2011 Tusen kroner	Ytelses- pensjon	Innskudds- pensjon	Sum
Beregningsmessige omkostninger	4 453	353	4 806
- Faktiske omkostninger	-19 916	-13 077	-32 993
Administrasjonsresultat	-15 463	-12 724	-28 187
Netto finansinntekter	19 641		19 641
- Pliktige renter	-18 933		-18 933
- Kursreguleringsfond	13 511		13 511
Avkastningsresultat	14 219		14 219
Rentegarantipremie	632	0	632
Fortjenesteelement	827	0	827
Risikoresultat	2 177	300	2 477
Sum adm.-/avkastnings- og risikoresultat etc	2 392	-12 424	-10 032
Overført til tilleggsavsetninger	-4 100		-4 100
Reservestyrking	-9 500		-9 500
Resultat tildelt kundene	-2 223	0	-2 223
Resultat av teknisk regnskap	-13 431	-12 424	-25 855
Resultat av ikke-teknisk regnskap			2 008
Totalresultat selskapet			-23 847

Note 6 Netto inntekter fra finansielle investeringer

2012 Tusen kroner	Selskaps- porteføljen	Kollektiv- porteføljen	Investerings- valgporteføljen	Sum
Renter bank	73	826	122	1 021
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til virkelig verdi	73	826	122	1 021
Renter obligasjoner amortisert kost	0	18 255	0	18 255
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til amortisert kost	0	18 255	0	18 255
Utbytte/renter aksjer og andeler	2 071	12 931	6 749	21 751
Sum renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	2 144	32 012	6 871	41 027
Verdiendring aksjer og andeler	939	16 774	18 477	36 190
Sum verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	939	16 774	18 477	36 190
Sum verdiendringer på investeringer	939	16 774	18 477	36 190
Realisert eiendom				
Realisert aksjer og andeler	0	4 672	1 687	6 359
Realisert obligasjoner	23	-77	122	68
Sum realiserte finansielle instrumenter til virkelig verdi	23	4 595	1 809	6 427
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	23	4 595	1 809	6 427
Sum netto inntekter fra investeringer	3 106	53 381	27 157	83 644
2011 Tusen kroner	Selskaps- porteføljen	Kollektiv- porteføljen	Investerings- valgporteføljen	Sum
Renter bank	61	602	2	665
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til virkelig verdi	61	602	2	665
Renter obligasjoner amortisert kost	0	14 028	0	14 028
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til amortisert kost	0	14 028	0	14 028
Utbytte/renter aksjer og andeler	2 761	10 446	6 435	19 642
Sum renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	2 822	25 076	6 437	34 335
Verdiendring aksjer og andeler	-1 006	-11 588	-7 319	-19 914
Sum verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	-1 006	-11 588	-7 319	-19 914
Sum verdiendringer på investeringer	-1 006	-11 588	-7 319	-19 914
Realisert aksjer og andeler	0	6 101	1 155	7 256
Realisert obligasjoner	90	53	19	162
Sum realiserte finansielle instrumenter til virkelig verdi	90	6 154	1 174	7 418
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	90	6 154	1 174	7 418
Sum netto inntekter fra investeringer	1 906	19 642	291	21 839

Noten viser netto inntekter fra finansielle eiendeler spesifisert på type verdipapir, fordelt på henholdsvis selskaps-, kollektiv- og investeringsvalgporteføljen.

Note 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

NÆRMERE OM BEREGNING AV VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av investeringer notert i et marked er basert på gjeldene kjøpskurs. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter selskapet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylig gjennomførte transaksjoner gjennomført på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter, og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og spreadkurver. Rentekurvene innhentes daglig, mens spreadkurver innhentes månedlig. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskaps-spesifikk informasjon.

Virkelig verdi i kategoriene «Utlån og fordringer» og «Finansielle eiendeler som holdes til forfall» fastsettes ut ifra interne verdsettelsesmodeller.

De ulike finansielle instrumenter prises dermed på følgende måte:

a) Aksjer (noterte)

Selskapet har ingen enkeltstående investeringer i noterte aksjer, men har sin aksjeeksponering gjennom aksjefond. Aksjefond består av likvide aksjer og prisingen vil som hovedregel følge samme metodikk som nedenfor. Likvide aksjer verdsettes som hovedregel på basis av priser levert fra indekssleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes for aksjer:

Oslo Børs

MSCI

Reuters

Oslo Børs har førsteprioritet, deretter MSCI og til slutt Reuters.

b) Andre aksjer (datter)

Dette gjelder kun aksjer i datterselskap. Her benyttes egenkapitalmetoden.

c) Utenlandske rentepapirer

Utenlandske rentepapirer prises i hovedregel på bakgrunn av priser innhentet fra indekssleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom flere ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes:

JP Morgan

Barclays Capital Indices

Bloomberg

Reuter

JP Morgan og Barclays Capital Indices har førsteprioritet (de dekker henholdsvis stat og corporate bonds). Deretter benyttes Bloomberg foran Reuters med bakgrunn i Bloombers priskilde BVAL. BVAL inneholder verifiserte priser fra Bloomberg. Siste prioritet er Reuters.

d) Norske rentepapirer – stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Reuters som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Reuters). Kursene sammenlignes med kursene fra Bloomberg for å avdekke eventuelle feil

e) Norske rentepapirer – resten

Alle norske Bonds unntatt stat prises teoretisk. Det benyttes en nullkuponkurve, samt spreadkurver til prisingen. Reuters benyttes som kilde til nullkuponkurven fra 0 til 10 år. Fra 12 år og over benyttes Bloomberg som kilde siden Reuters ikke leverer priser over 10 år. Årsaken til at Bloomberg ikke benyttes for hele kurven, er at Reuters generelt vurderes som bedre enn Bloomberg på det meste av skandinaviske priser.

Spreadkurvene mottas fra Verdipapirfondenes forening. Disse er basert på innhentede spreadkurver fra fem anonyme markedsaktører som blir omarbeidet til en snittkurve. Disse sendes ut ca en gang i uken.

f) Obligasjoner som måles til amortisert kost (herunder obligasjoner som holdes til forfall)

Markedskurser innhentes for disse verdipapirene etter samme prinsipp som for norske rentepapirer beskrevet ovenfor. Spreadkurvene leveres av SE Banken og Swedbank.

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi, foretas det på balansedagen en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdiforringelse av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler.

Ved vurderingen av om det foreligger verdiforringelse legges det vekt på hvorvidt utsteder/debitor har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold, det vurderes om det er sannsynlig at skyldner går konkurs, det ikke lenger finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter eller det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Vurderingen baseres utelukkende på historiske forhold, framtidige hendelser vurderes ikke uansett grad av sannsynlighet.

Dersom det foreligger objektive bevis foretas det nedskrivning. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Nedskrivningen føres mot avsetningskonto og innregnes i resultatregnskapet. En eventuell reversering av tidligere nedskrivning føres tilbake mot avsetningskonto via resultatet.

2012 Tusen kroner	Selskapsporteføljen		Kollektivporteføljen		Investeringsvalg	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Datterselskaper bokført etter egenkapitalmetoden						
Aksjer og andeler i datterforetak	0	0	84 116	84 116	0	0
Sum datterforetak	0	0	84 116	84 116	0	0
Eiendeler målt til amortisert kost						
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Norske hold til forfall obligasjoner	0	0	118 687	127 643	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	3 281	3 281	0	0
Sum investeringer som holdes til forfall	0	0	121 968	130 924	0	0
Obligasjoner - målt til amortisert kost						
Norske obligasjonslån	0	0	145 515	151 067	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	4 298	4 298	0	0
Utenlandske obligasjonslån	0	0	120 000	129 703	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	3 352	3 352	0	0
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	0	0	273 164	288 419	0	0
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	0	395 133	419 343	0	0
Eiendeler målt til virkelig verdi						
Norske obligasjonsfond	47 397	47 397	311 405	311 405	154 200	154 200
Sum obligasjonsfond	47 397	47 397	311 405	311 405	154 200	154 200
Norske aksjefond	2 997	2 997	87 306	87 306	141 227	141 227
Sum aksjefondsandeler	2 997	2 997	87 306	87 306	141 227	141 227
Utlån og fordringer	385	385	52 156	52 156	4 981	4 981
Sum utlån og fordringer	385	385	52 156	52 156	4 981	4 981
Sum finansielle eiendeler i som måles til virkelig verdi	50 779	50 779	450 866	450 866	299 750	299 750
Sum investeringer	50 779	50 779	845 999	870 209	300 408	300 408

2011 Tusen kroner	Selskapsporteføljen		Kollektivporteføljen		Investeringsvalg	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Datterselskaper bokført etter egenkapitalmetoden						
Aksjer og andeler i datterforetak	0	0	100	100	0	0
Sum datterforetak	0	0	100	100	0	0
Eiendeler målt til amortisert kost						
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Norske hold til forfall obligasjoner	0	0	152 344	160 866	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	4 008	4 008	0	0
Sum investeringer som holdes til forfall	0	0	156 352	164 875	0	0
Obligasjoner - målt til amortisert kost						
Norske obligasjonslån	0	0	50 608	52 553	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	1 299	1 299	0	0
Utenlandske obligasjonslån	0	0	76 993	79 022	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	1 871	1 871	0	0
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	0	0	130 770	134 745	0	0
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	0	287 123	299 620	0	0
Eiendeler målt til virkelig verdi						
Norske ANS andeler	0	0	84 008	84 008	0	0
Sum andeler i eiendoms-ANS	0	0	84 008	84 008	0	0
Norske obligasjonsfond	45 275	45 275	205 852	205 852	106 414	106 414
Sum obligasjonsfond	45 275	45 275	205 852	205 852	106 414	106 414
Norske aksjefond	2 586	2 586	62 819	62 819	89 936	89 936
Sum aksjefondsandeler	2 586	2 586	62 819	62 819	89 936	89 936
Utlån og fordringer	86	86	12 249	12 249	1 287	1 287
Sum utlån og fordringer	86	86	12 249	12 249	1 287	1 287
Andre finansielle eiendeler	0	0	57	57	3	3
Sum andre finansielle eiendeler	0	0	57	57	3	3
Sum finansielle eiendeler i som måles til virkelig verdi	47 946	47 946	364 984	364 984	197 639	197 639
Sum investeringer	47 946	47 946	652 207	664 704	197 639	197 639

Note 8 Virkelig verdi hierarki

31.12.2012				
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Selskapsporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	47 397	0	0	47 397
Obligasjonsfond	47 397	0	0	47 397
Utlån og fordringer	385	0	0	385
Aksjer og andeler	2 997	0	0	2 997
Aksjefond	2 997	0	0	2 997
Sum selskapsporteføljen	50 779	0	0	50 779
Kollektivporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	311 405	0	0	311 405
Obligasjonsfond	311 405	0	0	311 405
Utlån og fordringer	52 156	0	0	52 156
Aksjer og andeler	87 306	0	0	87 306
Aksjefond	87 306	0	0	87 306
Sum kollektivporteføljen	450 866	0	0	450 866
Investeringsvalgporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	154 200	0	0	154 200
Obligasjonsfond	154 200	0	0	154 200
Utlån og fordringer	4 981	0	0	4 981
Aksjer og andeler	141 227	0	0	141 227
Aksjefond	141 227	0	0	141 227
Sum investeringsvalgporteføljen	300 408	0	0	300 408
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	802 054	0	0	802 054

31.12.2011		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Tusen kroner					
Eiendeler					
Selskapsporteføljen					
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		45 275	0	0	45 275
Obligasjonsfond		45 275	0	0	45 275
Utlån og fordringer		86	0	0	86
Aksjer og andeler		2 586	0	0	2 586
Aksjefond		2 586	0	0	2 586
Sum selskapsporteføljen		47 946	0	0	47 946
Kollektivporteføljen					
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		205 852	0	0	205 852
Obligasjonsfond		205 852	0	0	205 852
Utlån og fordringer		12 249	0	0	12 249
Aksjer og andeler		62 819	0	84 008	146 827
Aksjefond		62 819	0	0	62 819
ANS andeler		0	0	84 008	84 008
Andre finansielle eiendeler		0	57	0	57
Sum kollektivporteføljen		280 920	57	84 008	364 984
Investeringsvalgporteføljen					
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		106 414	0	0	106 414
Obligasjonsfond		106 414	0	0	106 414
Utlån og fordringer		1 288	0	0	1 288
Aksjer og andeler		89 936	0	0	89 936
Aksjefond		89 936	0	0	89 936
Andre finansielle eiendeler		0	3	0	3
Sum investeringsvalgporteføljen		197 636	3	0	197 639
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		526 303	60	84 008	610 570
Endringer i nivå 3 ANS andeler					
Kollektivporteføljen				2012	2011
Inngående balanse				84 008	49 580
Kjøpt				0	31 954
Solgt				-84 008	0
Urealiserte endringer				0	8 822
Realisert gevinst / tap				0	-6 348
Utgående balanse				0	84 008

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

- Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.
- Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prislendende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.
- Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Per 31.12.2012 er det ingen instrumenter i dette nivået hos KLP Bedriftspensjon AS. Instrumentene som ble omfattet i nivå 3 hos KLP Bedriftspensjon AS tidligere var aksjer i eiendomsselskaper.

Note 9 Eiendeler i forsikring med investeringsvalg

Tusen kroner	Antall andeler	Kurs	Virkelig verdi 31.12.2012	Gj.sn avkastning pr. andel %	Gj.sn avkastning pr. andel hele kroner	Virkelig verdi 31.12.2011
Andeler i aksjefond						
KLP Aksjglobal Indeks II	78 371	1261,61	98 874	16,15 %	175	62 958
KLP Aksjenorge Indeks	30 608	1383,74	42 353	15,27 %	183	26 978
Sum andeler i aksjefond	108 979		141 227			89 936
Andeler i obligasjonsfond						
KLP Pensjon II	55 967	1277,78	71 513	8,27 %	102	49 689
KLP Obligasjon Global I	71 240	1030,73	73 429	9,60 %	96	50 651
Sum andeler i obligasjonsfond	127 207		144 942			100 340
Andeler i pengemarkedsfond						
KLP Pengemarked	9 215	1004,63	9 258	3,21 %	32	6 074
Sum andeler i pengemarkedsfond	9 215		9 258			6 074
Sum andeler i verdipapirfond			295 427			196 350
Bankinnskudd ¹			4 981			1 287
Andre finansielle eiendeler			0			3
Sum eiendeler i forsikring med investeringsvalg			300 408			197 639
Prosent						
Avkastning per kvartal			1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
			20,07 %	-6,37 %	-9,31 %	9,19 %

¹ Bankinnskudd inngår på regnkapslinjen «Utlån og fordringer»

Noten spesifiserer eiendelene i investeringsvalgporteføljen.

Beholdningens avkastning er verdiendring på innskutt beløp, og tar hensyn til transaksjoner i perioden. Dette betegnes som pengevektet avkastning. Fondets avkastning er den totale avkastningen for fondet, også kalt tidsvektet avkastning.

Dersom det ikke er foretatt transaksjoner i perioden, er beholdningens og fondets avkastning den samme.

Note 10 Risikostyring

Selskapet er gjennom sin virksomhet eksponert både for forsikringsrisiko og finansiell risiko. For selskapet er den overordnede risikostyringen innrettet mot at den finansielle risikoen håndteres på en slik måte at man til en hver tid imøtekommer de forpliktelsene forsikringskontraktene påfører virksomheten.

Den overordnede risikoen håndteres sentralt av konsernets Økonomi- og finansdivisjon som i tett samarbeid med driftsenhetene, ivaretar at styrets retningslinjer for risikohåndtering blir ivarettatt.

10.1.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko består av risikoen for at en framtidig, definert hendelse som selskapet har forpliktet seg til å yte økonomisk vederlag for, inntreffer. Forsikringsmessige resultater vil være mer stabile og forutsigbare jo større porteføljen er.

Selskapets forsikringsvirksomhet er innen bransjen kollektiv pensjon herunder innskuddspensjon og foretakspensjon. De mest tungtveiende risikoer i kollektiv pensjon er uførerisiko og opplevelsesrisiko, mens dødsrisiko er noe mindre tungtveiende.

Forsikringsrisiko avdempes generelt gjennom avsetninger for framtidig forventede erstatninger på eksisterende kontrakter,

prising av risikoelementet i forsikringspremien, og gjennom reassuranskontrakter.

10.1.2 Forsikringsmessige avsetninger

De forsikringsmessige avsetningene er satt til et forventningsrett nivå, med tillegg av sikkerhetsmarginer. I tillegg er det avsatt til risikoutjevningssfond for å møte uventede svingninger i erstatningstilfeller.

For uførerisiko i bransjen kollektiv pensjon benyttes forutsetninger basert på morselskapets uføreefaringer frem til 1995, med senere styrking i tråd med risikoutviklingen.

For de øvrige risikoelementer innenfor kollektiv pensjon benyttes forutsetningene fra beregningsgrunnlaget K2005 med sikkerhetsmarginer i henhold til den minstestandard Finanstilsynet fastsatte i 2007. Selskapet har en overvekt av opplevelsesrisiko. I forhold til opplevelsesrisiko er det en sikkerhetsmargin på 15% for menn i forhold til antatt dødelighet i 2020 og 10% for kvinner. I regnskapet for 2012 er det avsatt kr 26,6 mill (kr 9,5 mill i 2011) som en opptrapping av til nødvendige avsetninger etter det nye beregningsgrunnlaget K2013. Dette er utviklet av Finansnæringsens Fellesorganisasjon (FNO) og tar høyde for den reduserte dødeligheten de senere år.

10.1.3 Premiefastsettelse

Utviklingen i selskapets forsikringsrisiko følges løpende. Risikoresultat og framtidige forventinger til utvikling i forsikret risiko basert på observasjoner og/eller risikoteoretiske modeller som danner grunnlag for prising av risikoelementet i premien. Premiene fastsettes årlig. Bransjen kollektiv pensjon har en høy grad av forutsigbarhet og stabilitet i tariffene. Normalt vil de derfor ligge fast i flere år av gangen

10.1.4 Reassuranse og reassuranseprogram

Slik forsikringskontraktene er fastsatt er den løpende risiko generelt innenfor rammen av selskapets risikobærende evne. Behovet for reassuranse er derfor begrenset.

Ettersom flere/mange forsikrede arbeider på samme lokasjon er det imidlertid behov for å beskytte seg mot at et stort antall dødsfall og/eller uføretilfeller inntreffer som følge av en og samme begivenhet. Selskapet har derfor tegnet en katastrofereassuranseavtale med Swiss Re. Avtalen dekker inntil 20 mill. kr. utover selskapets egenregning på 5 mill. kr. ved begivenheter som fører til at flere enn 3 personer dør eller blir uføre. Avtalen dekker ikke begivenheter som følge av epidemier, krig og terrorisme.

10.1.5 Følsomhetsberegninger i kollektiv pensjon

Effekten av en umiddelbar 20% økning i uførehyppighet ville med dagens bestand innebære en effekt på minus 2,8 millioner kroner på årets risikoresultat.

En umiddelbar 10% reduksjon i dødeligheten ville med dagens bestand innebære en effekt på 0,5 millioner kroner på årets risikoresultat.

10.2 FINANSIELL RISIKO

KLP Bedriftspensjons finansielle mål er å oppnå en konkurransedyktig og stabil avkastning, samtidig som soliditeten i selskapet tilfredsstiller eksterne og interne krav. KLP Bedriftspensjon har en langsiktig investeringsstrategi hvor risikotagningen til en hver tid er tilpasset selskapets risikobærende evne. Fokus i forvaltningen er kostnadseffektivitet, langsiktighet og bredt diversifiserte porteføljer med mål om å oppnå konkurransedyktig og stabil avkastning til våre kunder og eiere over tid.

Selskapets finansielle risiko består av likviditetsrisiko, markedsrisiko og kredittisiko.

10.2.1 Likviditetsrisiko

Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld er svært liten ettersom en stor del av selskapets eiendeler er likvide. Selskapet har betydelige midler investert i verdipapirfundsandeler som kan selges ved likviditetsbehov. Likviditetsrisikoen for selskapet knytter seg således først og fremst til kostnader ved frigjøring av midler.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte selskapets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler. Aktivasammensetningen i selskapets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå.

KLP Kapitalforvaltning forvalter selskapets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Styret vedtar årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for selskapet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

10.2.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser på ulike aktiva som aksjer, obligasjoner, eiendom og andre verdipapirer, og valuta. Markedsrisikoen avhenger både av hvor stor

eksponeringen er i de ulike aktiva og av volatiliteten i markedsprisene. Utviklingen i norske og internasjonale verdipapirmarkeder har generelt stor betydning for selskapets resultater.

Risiko som følge av verdifall i ulike aktiva er den største finansielle risikoen på kort sikt. Risikoen på aktivasiden har vært moderat gjennom 2012, og aksjeeksponeringen ved årsskiftet er rundt 10 prosent. Aksjerisiko er den dominerende risikofaktoren ved utgangen av året, etterfulgt av eiendomsrisikoen og kredittobligasjonsrisikoen.

På lengre sikt er imidlertid vedvarende lavt rentenivå en mer dominerende risikofaktor for KLP Bedriftspensjon. For produkter med årlig prising av rentegarantien vil denne risikoen ikke bæres av forsikringsselskapet. For fripoliser med overskuddsdeling og uten prising av rentegarantien utgjør imidlertid et vedvarende lavt rentenivå en risikofaktor.

KLP Bedriftspensjon følger tilsvarende prinsipp som KLP konsernets policy som innebærer valutasikring av hoveddelen av internasjonal eksponering. I all hovedsak er KLP Bedriftspensjons globale midler plassert i valutasikrede fond. Valutarisikoen til selskapet er således minimal.

KLP Bedriftspensjon styrer aksjerisikoen dynamisk ved at aksjeandelen løpende tilpasses til selskapets finansielle buffere. Denne styringsmodellen sørger for at selskapets risikoeksponering fortløpende blir tilpasset til selskapets risikoevne. Kapitalforvaltningsstrategien er lagt opp for å sikre at selskapet som et minimum oppnår et forhåndsfastsett inntektsmål. Strategien innebærer at selskapet øker eksponeringen mot aksjer eller andre aktiva med forventet høy risiko etter hvert som soliditeten styrkes. Når soliditeten svekkes innebærer dette at selskapets reduserer markedsrisikoen. Dette bidrar til å redusere belastningen på selskapets bufferkapital i nedgangsperioder og dermed også til å beskytte egenkapitalen.

For å redusere renterisikoen har selskapet en høy andel i anleggsobligasjoner. Denne porteføljen bidrar til langsiktig stabilitet i avkastningen og å redusere risikoen for lav avkastning i lavrentescenarier. Ved utgangen av 2012 utgjorde denne andelen i rundt 46 prosent av totale midler.

KLP Bedriftspensjon kan benytte derivater i forvaltningen for risikoreduksjon samt for kostnads- og tidseffektiv implementering av verdisikring eller tilpasninger i investeringsporteføljen. Utover derivatbruken som tillates innenfor mandatet til de enkelte underporteføljene, ble det ikke benyttet derivater i den strategiske forvaltningen i 2012.

10.2.2.1 Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Selskapets markedsrisiko vurderes fortløpende ved hjelp av stresstester og statistiske analyseverktøy. Selskapet benytter tilsvarende analyseverktøy som KLP har utviklet – og kontinuerlig arbeider med videreutvikling av – avanserte interne modeller for måling og overvåking av risiko.

Ved utgangen av 2012 var i underkant av 10 prosent av KLP Bedriftspensjons midler plassert i aksjer, mens rundt 9 prosent var plassert i eiendom. Øvrige midler var plassert i rentebærende omløps- og anleggsmidler. Gitt eksisterende bufferkapital (målt som kursreserver og tilgjengelige tilleggsavsetninger) vil avkastningen fra denne porteføljen med 98 prosent sannsynlighet være høy nok til å dekke selskapets forpliktelser i 2013 uten å trekke på egenkapitalen.

10.2.3 Kredittisiko

Det er lagt vekt på en veldiversifisert portefølje av verdipapirer for å unngå konsentrasjon av kredittisiko mot enkelte debitorer. Grensene for kredittisiko mot den enkelte debitor fastsettes på konsernnivå av KLPs kredittkomité. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning.

Note 11 Renterisiko

31.12.2012 Tusen kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm	Sum hittil i år
Aksjefondsandeler ¹	17	0	0	0	0	84	101
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-18 262	0	0	0	0	699	-17 562
Utlån og fordringer	0	0	0	0	0	270	270
Sum	-18 244	0	0	0	0	1 053	-17 192

31.12.2011 Tusen kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kont- antstrøm	Sum hittil i år
Aksjefondsandeler ¹	10	0	0	0	0	91	100
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-12 436	0	0	0	0	318	-12 118
Utlån og fordringer	0	0	0	0	0	206	206
Sum	-12 427	0	0	0	0	615	-11 812

Renterisiko på lengre sikt antas å være betydelig på bakgrunn av stor andel investeringer i rentebærende papirer og fluktusjon i rentenivået. Resultateffekten fra rentefondsandeler kan ventes å være stor da endring i virkelig verdi kan være betydelig med et større skift i markedsrenten. Resultateffekten totalt sett på rentepapirer som holdes per 31.12.2012 kan forventes å være relativt moderat gitt den store andelen av fastrentepapirene i KLP Bedriftspensjon AS som måles til amortisert kost. Disse gir ingen resultateffekt.

Noten viser resultateffekten ved endring av markedsrenten på en prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko. Virkelig verdi risiko er beregnet ved endring i virkelig verdi på relaterte instrumenter hvis renten hadde vært én prosent høyere ved periodeslutt. Flytende rente risiko indikerer endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarioet ved en prosents høyere rente hadde gitt KLP Bedriftspensjon AS.

¹ Aksjefondsandeler dekker den biten av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Note 12 Likviditetsrisiko

2012						
Tusen kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Leverandørgjeld	1 445	0	0	0	0	1 445
Gjeld til konsernselskaper	4 015	0	0	0	0	4 015
Annet	2 108	0	0	0	0	2 108
Sum	7 568	0	0	0	0	7 568

2011						
Tusen kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Leverandørgjeld	16	0	0	0	0	16
Gjeld til konsernselskaper	3 255	0	0	0	0	3 255
Annet	1 188	0	0	0	0	1 188
Sum	4 459	0	0	0	0	4 459

Risikoen for at KLP Bedriftspensjon AS ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av selskapets eiendeler er likvide. KLP Bedriftspensjon AS har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. KLP Bedriftspensjon AS sin likviditetsstrategi innebærer at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte sine forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i KLP Bedriftspensjon AS sine porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå.

Tabellen over viser finansielle forpliktelser KLP Bedriftspensjon AS har basert på forfall.

Utbetalingsprofil pensjonsforpliktelser

2012									
Tusen kroner									
År	1 år	2-5 år	6-10 år	11-20 år	21-30 år	31-40 år	41-50 år	51-80 år	Sum
Beløp	28 462	121 598	186 854	454 013	504 664	453 288	284 885	145 981	2 179 745

2011									
Tusen kroner									
År	1 år	2-5 år	6-10 år	11-20 år	21-30 år	31-40 år	41-50 år	51-80 år	Sum
Beløp	16 989	72 581	111 532	270 997	301 230	270 564	170 046	87 135	1 301 075

Utbetalingsprofilen er basert på udiskonterte verdier og viser antatte utbetalingstidspunkter for de fremtidige pensjonsforpliktelsene til KLP Bedriftspensjon AS.

2011 Valuta	Balanseposter eksl. valutaderivater		Valutaderivater		Omregningskurs Valuta/NOK	Sum		Nettoposisjon
	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld	
Australske dollar	624	0	11	-635	6,118	636	-635	2
Brasilianske real	261	0	0	0	3,200	261	0	836
Canadiske dollar	667	0	0	-653	5,861	667	-653	83
Sveitsiske franc	671	0	0	-661	6,382	671	-661	62
Chilensk peso	8 147	0	0	0	0,011	8 147	0	94
Colombiansk peso	16 871	0	0	0	0,003	16 871	0	52
Tsjekkisk koruna	66	0	0	0	0,304	66	0	20
Danske kroner	861	0	0	-488	1,042	861	-488	389
Egyptiske pund	14	0	0	0	0,990	14	0	14
Euro	8 150	0	102	-8 215	7,747	8 253	-8 215	292
Britiske Pund	2 144	0	6	-2 146	9,275	2 150	-2 146	42
Hong Kong dollar	2 940	0	8	-1 655	0,768	2 949	-1 655	994
Ungarsk forint	644	0	0	0	0,025	644	0	16
Indonesisk rupiah	237 825	0	0	0	0,001	237 825	0	156
Israelske shekel	132	0	0	-131	1,561	132	-131	2
Indisk rupi	2 860	0	0	0	0,112	2 860	0	321
Islandske kroner	374	0	0	0	0,049	374	0	18
Japanske yen	136 131	0	608	-135 303	0,078	136 739	-135 303	111
Koreansk won	159 614	0	0	0	0,005	159 614	0	827
Marokkansk dirham	12	0	0	0	0,696	12	0	9
Meksikanske peso	537	0	0	0	0,428	537	0	230
Malaysisk ringgit	105	0	0	0	1,883	105	0	198
New Zealandske dollar	5	0	0	-5	4,656	5	-5	0
Filipinske peso	308	0	0	0	0,136	308	0	42
Polske zloty	41	0	0	0	1,738	41	0	72
Svenske kroner	2 999	0	0	-1 533	0,871	2 999	-1 533	1 276
Singapore dollar	178	0	0	-179	4,603	178	-179	-4
Thailandsk baht	593	0	0	0	0,189	593	0	112
Tyrkisk lira	21	0	0	0	3,160	21	0	65
Taiwan new dollar	3 041	0	0	0	0,197	3 041	0	599
Amerikanske dollar	23 595	0	123	-23 620	5,968	23 718	-23 620	583
Sør-afrikansk rand	590	0	0	0	0,739	590	0	436
Sum valutaposisjoner								7 951

Noten viser brutto eksponering mot valuta på eiendel- og gjeldsiden, fordelt på underliggende investering og sikring. Noten er endret fra i fjor, da den viste nettoposisjoner. Noten omfatter valutaposisjoner selskapet har indirekte gjennom fond. Sum nettoposisjon er beløp i norske kroner som i praksis er usikret på balansetidspunktet.

KLP Bedriftspensjon følger tilsvarende prinsipp som KLP konsernets retningslinjer som innebærer valutasikring av hoveddelen av internasjonal eksponering. I all hovedsak er KLP Bedriftspensjons globale midler plassert i valutasikrede fond. Valutarisikoen til selskapet er således minimal.

Note 14 Kredittrisiko

2012	Tusen kroner	AAA	AA	A	BBB	Uratet/NIG	Totalt
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost							
Banker		0	0	5 096	0	48 438	53 535
Offentlig garanti		26 326	0	0	0	0	26 326
Stat og statsgaranti innen OECD		5 109	0	0	0	0	5 109
Statsforetak og Covered Bonds		6 172	0	0	0	20 451	26 623
Øvrige		0	0	5 268	0	5 107	10 376
Totalt		37 607	0	10 365	0	73 996	121 968
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring - målt til amortisert kost							
Offentlig garanti		0	0	0	0	18 080	18 080
Stat og statsgaranti innen OECD		25 671	0	0	0	0	25 671
Statsforetak og Covered Bonds		56 213	36 121	0	0	8 995	101 329
Øvrige		0	8 370	4 149	0	115 565	128 083
Totalt		81 884	44 491	4 149	0	142 640	273 164
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning							
Øvrige		0	0	175 534	0	337 467	513 002
Totalt		0	0	175 534	0	337 467	513 002
Utlån og fordringer							
Norge		0	0	39 463	0	0	39 463
Storbritannia		0	0	18 055	0	0	18 055
Sverige		0	4	0	0	0	4
Totalt		0	4	57 518	0	0	57 522
Sum		119 492	44 494	247 566	0	554 104	965 656

2011	Tusen kroner	AAA	AA	A	BBB	Uratet/NIG	Totalt
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost							
Finans- og kredittforetak		0	0	0	9 221	0	9 221
Offentlig garanti		26 330	0	0	0	0	26 330
Sparebanker		0	0	5 047	0	68 470	73 517
Stat og statsgaranti innen OECD		5 104	0	0	0	0	5 104
Statsforetak og Covered Bonds		6 181	0	0	0	20 429	26 609
Øvrige		0	0	5 267	0	10 304	15 571
Totalt		37 615	0	10 314	9 221	99 203	156 352
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring - målt til amortisert kost							
Finans- og kredittforetak		0	0	0	0	5 025	5 025
Sparebanker		0	0	0	0	4 952	4 952
Stat og statsgaranti innen OECD		25 656	0	0	0	0	25 656
Statsforetak og Covered Bonds		56 213	0	0	0	8 974	65 187
Øvrige		0	0	4 163	0	25 788	29 951
Totalt		81 868	0	4 163	0	44 739	130 770
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning							
Offentlig sektor, finans- og kredittforetak		0	0	0	0	205 387	205 387
Øvrige		0	0	126 968	0	25 185	152 153
Totalt		0	0	126 968	0	230 572	357 540
Utlån og fordringer							
Norge		0	0	6 764	0	0	6 764
Storbritannia		0	0	6 858	0	0	6 858
Totalt		0	0	13 622	0	0	13 622
Sum		119 483	0	155 066	9 221	374 514	658 284

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Bedriftspensjon AS benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som S&P benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Uratet / non investment grade gjelder i all hovedsak rentepapirer utstedt av norsk offentlig sektor, norske finansinstitusjoner og andre investeringer innen norsk finans. KLP Bedriftspensjon har retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under denne kategorien.

Linjene er avstembare mot balansen, med unntak av de linjene som går igjen i flere porteføljer hvor man må se de ulike porteføljene samlet mot noten.

Note 15 Aksjer og andeler i foretak i samme konsern

Tusen kroner	Kontor- og foretningsadresse	Eierandel %	Bokført verdi 01.01.	Tilgang/ avgang	Verdiregulering	Resultatandel	Inn-/utbetaling	Bokført verdi 31.12.12
Foretak i samme konsern:								
Byporten ANS	Dronning Eufemias gt. 10, 0191 Oslo	3,0 %	63 568	-63 568				
Frydenlund Eiendom ANS	Dronning Eufemias gt. 10, 0191 Oslo	1,0 %	20 440	-20 440				
Sum andeler i foretak i samme konsern, eiendomsselskap			84 008	-84 008	0	0	0	0

Selskapene er 100% eid innen konsernet.

Pr. 01.01.2012 ble andelene overdratt til KLP BP Eiendom AS.

Tusen kroner	Kontor- og foretningsadresse	EK ved 1. gangs anskaffelse	Bokført verdi 01.01.	Tilgang/ avgang	Verdi-regulering	Resultatandel	Egenkap. transaksjon	Konsern-bidrag	Bokført verdi 31.12.12
KLP BP Eiendom AS	Dronning Eufemias gt. 10, 0103 Oslo	100	100	84 008	0	6 706	500	-7 198	84 116
Sum andeler i foretak i samme konsern, eiendomsselskap			100	84 008	0	6 706	500	-7 198	84 116

Alle aksjer og andeler har lik stemmeandel.

Note 16 **Fondsandeler**

31.12.2012		Anskaffelses-	
Tusen kroner	Antall	kost	Markedsverdi
Aksjefond			
KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks I	6 156	6 096	6 892
KLP Aksjeasia Indeks II	7 388	4 831	4 977
KLP Aksjeeuropa Indeks II	10 453	9 789	10 294
KLP Aksjeglobal Indeks I	409	480	503
KLP Aksjeglobal Indeks II	96 376	108 088	121 589
KLP Aksjeglobal Indeks III	2 180	2 630	2 737
KLP Aksjenorden	1 564	3 076	3 058
KLP Aksjenorge	1 333	4 837	4 560
KLP Aksjenorge Indeks	42 524	53 049	58 842
KLP Aksjeusa Indeks II	17 049	16 301	18 078
Sum Aksjefond		209 178	231 530
Sum Aksjefond Selskapsporteføljen		2 500	2 997
Sum Aksjefond Kollektivporteføljen		81 318	87 306
Sum Aksjefond Investeringsvalg		125 361	141 227
Sum Aksjefond		209 178	231 530
Rentefond			
KLP Aktiv Rente	33 411	34 416	34 444
KLP Obligasjon Global I	170 301	170 346	175 534
KLP Obligasjon Global II	31 924	34 812	34 574
KLP Pengemarked	48 725	48 878	48 951
KLP Pensjon	71 680	73 491	74 855
KLP Pensjon II	75 570	93 073	96 562
KLP Rentefond II	47 292	48 042	48 082
Sum Rentefond		503 059	513 002
Sum Rentefond Selskapsporteføljen		47 149	47 397
Sum Rentefond Kollektivporteføljen		305 635	311 405
Sum Rentefond Investeringsvalg		150 275	154 200
Sum Rentefond		503 059	513 002
31.12.2011			
Tusen kroner	Antall	Anskaffelses-	Markedsverdi
		kost	
Aksjefond			
KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks I	5 430	5 300	5 557
KLP Aksjeasia Indeks II	6 589	4 331	3 761
KLP Aksjeeuropa Indeks II	9 331	8 792	7 931
KLP Aksjeglobal Indeks I	326	380	371
KLP Aksjeglobal Indeks II	70 937	77 282	77 051
KLP Aksjeglobal Indeks III	1 926	2 330	2 083
KLP Aksjenorden	1 377	2 726	2 403
KLP Aksjenorge	1 158	4 237	3 498
KLP Aksjenorge Indeks	32 311	39 105	38 789
KLP Aksje USA Indeks II	15 188	14 402	13 898
Sum Aksjefond		158 886	155 341
Sum Aksjefond Selskapsporteføljen		2 500	2 586
Sum Aksjefond Kollektivporteføljen		67 334	62 819
Sum Aksjefond Investeringsvalg		89 052	89 936
Sum Aksjefond		158 886	155 341
Rentefond			
KLP Aktiv Rente	19 478	20 017	20 065
KLP Obligasjon Global I	127 014	125 815	126 968
KLP Obligasjon Global II	23 935	26 175	25 185
KLP Pengemarked	33 689	33 765	33 788
KLP Pensjon	56 793	58 094	58 720
KLP Pensjon II	47 925	58 295	59 157
KLP Rentefond II	33 130	33 743	33 657
Sum Rentefond		355 903	357 540
Sum Rentefond Selskapsporteføljen		45 554	45 275
Sum Rentefond Kollektivporteføljen		204 366	205 852
Sum Rentefond Investeringsvalg		105 983	106 414
Sum Rentefond		355 903	357 540

Noten gir oversikt på andeler i spesifikke aksje- og rentefond i selskapet som helhet, samt sum andeler i de ulike porteføljene.

Note 17 Kursreguleringsfond finansielle omløpsmidler

Tusen kroner	Anskaffelseskost 31.12.2012	Virkelig verdi 31.12.2012	Kursreserver 31.12.2012	Kursreserver 31.12.2011
Aksjefondsandeler	81 318	87 306	5 988	-4 515
Rentefondsandeler	305 635	311 405	5 769	1 486
Sum kursreserver på finansielle omløpsmidler			11 758	-3 030
Grunnlag for avsetning til kursreguleringsfond			11 758	0
Kursreguleringsfond			11 758	0

Kursreguleringsfondet er definert i norsk forsikringslovgivning og består her kun av positive urealiserte verdier på de finansielle omløpsmidlene tilknyttet kollektivporteføljen.

Per 31.12.2011 var netto kursreserver negative og det ble ikke gjort avsetninger til kursreguleringsfondet. Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatet.

Note 18 Forsikringstekniske forhold

Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer

Tusen kroner	Kollektiv pensjonforsikring				Endring 2012	Endring 2011
	Ytelses- pensjon	Innskudds- pensjon	31.12.2012	31.12.2011		
Premiereserve	881 048	293 043	1 174 091	799 902	374 189	281 380
Tilleggsavsetning	27 862	0	27 862	24 904	2 958	9 043
Kursreguleringsfond	11 758	0	11 758	0	11 758	-13 511
Erstatningsavsetning	150	0	150	150	0	150
Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	16 980	7 365	24 345	19 057	5 288	7 929
Sum forsikringsforpliktelser	937 798	300 408	1 238 206	844 012	394 194	284 990

Endringer i kontraktsfaste forsikringsforpliktelser

Tusen kroner	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Erstatnings- avsetning	Premiefond m.v.	Sum 2012	Sum 2011
Inngående balanse	605 229	24 904	0	150	16 090	646 373	433 034
Netto resultatførte avsetninger	254 892	3 906	11 758	0	869	271 425	192 210
Overskudd på avkastningsresultat	13 774	0	0	0	0	13 774	13 041
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	1 390	0	0	0	0	1 390	2 083
Annen tilordning av overskudd		0	0	0			700
Sum resultatførte endringer	270 056	3 906	11 758	0	869	286 589	208 034
Overføringer mellom fond /disponert til premiebetaling	5 763	-948	0	0	-677	4 138	-1 584
Inn-/utbetalt ved flytting		0	0	0	698	698	6 889
Sum ikke resultatførte endringer	5 763	-948	0	0	21	4 836	5 305
Sum endringer i forsikringsforpliktelser	275 819	2 958	11 758	0	890	291 425	213 339
Utgående balanse	881 048	27 862	11 758	150	16 980	937 798	646 373

Endringer i forpliktelser knyttet til innskuddspensjon

Tusen kroner	Premiereserve	Innskuddsfond	Sum 2012	Sum 2011
Inngående balanse	194 673	2 967	197 640	125 987
Netto resultatførte avsetninger	96 244	4 399	100 643	69 774
Sum resultatførte endringer	96 244	4 399	100 643	69 774
Overføringer mellom fond/disponert til premiebetaling	2 126	-285	1 841	-30
Inn-/utbetalt ved flytting	0	284	284	1 909
Sum ikke resultatførte endringer	2 126	-1	2 125	1 879
Sum endringer i forsikringsforpliktelser	98 370	4 398	102 768	71 653
Utgående balanse	293 043	7 365	300 408	197 640

Teknisk regnskap

Tusen kroner	Kollektiv pensjonsordning					
	Ytelsespensjon		Innskuddspensjon		Sum	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Premieinntekter	271 512	214 308	80 812	73 587	352 324	287 895
Netto inntekter kollektivporteføljen	53 381	19 641	0	0	53 381	19 641
Netto inntekter investeringsvalgportefølje	0	0	27 157	291	27 157	291
Andre forsikringsrelaterte inntekter	550	1 152	0	0	550	1 152
Erstatninger i livsforsikring	-30 989	-26 634	-6 893	-3 452	-37 882	-30 086
Endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte	-282 552	-198 607	0	0	-282 552	-198 607
Endringer i forsikringsforpliktelser - investeringsvalg	0	0	-100 643	-69 774	-100 643	-69 774
Midler tilordnet forsikringskontrakter - kontraktsfastsatte	0	-2 223	0	0	0	-2 223
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-24 130	-20 645	-16 304	-13 077	-40 434	-33 722
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-415	-422	0	0	-415	-422
Resultat av teknisk regnskap	-12 643	-13 430	-15 871	-12 425	-28 514	-25 855

Flytting og nyttegning

Tusen kroner	Kollektiv pensjonsordning					
	Ytelsespensjon		Innskuddspensjon		Sum	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Tilflyttede midler						
Premiereserve	208 516	172 719	17 537	21 953	226 053	194 672
Mottatte midler ført over resultatet	208 516	172 719	17 537	21 953	226 053	194 672
Premiefond	711	5 329	0	0	711	5 329
Innskuddsfond	0	0	285	2 078	285	2 078
Pensjonistenes overskuddsfond	59	1 872	0	0	59	1 872
Tilleggsavsetninger	4 037	7 053	0	0	4 037	7 053
Sum mottatte midler	213 323	186 973	17 822	24 031	231 145	211 004
Antall kontrakter	8	18	150	65	158	83
Fraflyttede midler						
Premiereserve	3 963	9 733	5 745	2 868	9 708	12 601
Reserveoppbygging	31	0	0	0	31	0
Tilleggsavsetninger	131	278	0	0	131	278
Kursreserver	2	69	0	0	2	69
Avgitte midler ført over resultatet	4 127	10 080	5 745	2 868	9 872	12 948
Innskuddsfond	0	0	0	169	0	169
Premiefond	13	309	0	0	13	309
Pensjonistenes overskuddsfond	0	3	0	0	0	3
Sum avgitte midler	4 140	10 392	5 745	3 037	9 885	13 429
Antall kontrakter	18	2	14	11	32	13

Nyttegning

Tusen kroner	Premievolum	
	2012	2011
Ytelsespensjon	12 072	8 819
Innskuddspensjon	34 531	13 750
	Antall kontrakter	
	2012	2011
Ytelsespensjon	9	6
Innskuddspensjon	216	175

Note 19 Kapitaldekning

Tusen kroner	31.12.2012	31.12.2011
Innskutt egenkapital	160 250	120 250
Opptjent egenkapital	-92 962	-67 489
Egenkapital	67 288	52 761
Immaterielle aktiva	-13 485	-438
Risikoutjevningfond	-4 515	-4 291
Andre fradrag	-746	0
Kjernekapital	48 542	48 031
Tilleggskapital	0	0
Netto ansvarlig kapital	48 542	48 031

Eiendeler fordelt på risikokategorier ¹ Tusen kroner	2012		2011			
	Uvektet beløp	Vektet beløp	Uvektet beløp	Vektet beløp		
Anleggsobligasjoner	30 780	0 %	0	30 760	0 %	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	127 952	10 %	12 795	0	10 %	0
Bankinnskudd, anleggsobligasjoner og rentefond	384 080	20 %	76 816	378 934	20 %	75 787
Rentefond	136 680	50 %	68 340	101 502	50 %	50 751
Aksjefond og anleggsobligasjoner	323 260	100 %	323 260	195 023	100 %	195 023
Eiendeler tilknyttet investeringsvalg ²	300 408		39 018	197 639		25 334
Vektet beløp eiendeler i balansen			520 230			346 894
Fradrag urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler			-12 182			0
Risikovektet beregningsgrunnlag			508 047			346 894
Kapitaldekning			9,6 %			13,8 %

Kapitaldekningen er en pliktig rapportering som gir et uttrykk for selskapets ansvarlige kapital som andel av risikovektet balanse. Kapitaldekningsreglene bygger på at sannsynligheten for at en finansinstitusjon eller et verdipapirforetak ikke skal klare å oppfylle sine betalingsforpliktelser vil være stigende med gjeldsgraden. Den rapporteres kvartalsvis på selskapsnivå.

Myndighetenes krav til minimum kapitaldekning er fastsatt til 8 prosent for forsikringsselskaper som for andre finansinstitusjoner.

¹ Beskrivelsen gitt på hver av satsene er gitt på bakgrunn av de eiendelene som utgjør majoriteten av grunnlaget for vekting.

² Eiendeler tilknyttet investeringsvalg har egne regler på vekting som innebærer 1/5 av vektingen som tilsvarende eiendel ville hatt under det ordinære regelverket.

Note 20 Solvensmarginkrav og solvensmarginkapital

Tusen kroner	Vekt	31.12.2012		31.12.2011	
		Nominell	Vektet	Nominell	Vektet
Forsikringsfond investeringsvalg uten avkastningsgaranti	1 %	293 043	2 930	194 673	1 947
Øvrig forsikringsfond	4 %	865 284	34 611	604 529	24 181
Premie uførepensjon og premiefritak	18 %	13 914	2 505	10 855	1 954
Udekket risiko dødd	0,3 %	365 860	1 098	250 205	751
Beregnet solvensmarginkrav			41 144		28 832
Minstekrav (3,5 mill euro) Kurs 31.10.11	7,3855	3700	27 326		26 955
Innbetalt aksjekapital			26 500		26 000
Overkursfond			133 750		94 250
Annen egenkapital (her akk. udekket tap)			-97 477		-71 780
Urealiserte kursendringer selskapsportefølje			-746		0
Goodwill / immaterielle eiend. (Fradragspost)			-13 485		-438
Total ansvarlig kapital			48 542		48 032
Risikoutjevningfond (50%)	0,5	4 515	2 258		2 146
Tilleggsavsetninger (50%)	0,5	27 862	13 931		12 452
Solvensmarginkapital			64 731		62 630
Solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav			157 %		217 %

Note 21 Kapitalavkastning

	2012	2011	2010	2009	2008
Kollektivporteføljen					
Regnskapsført avkastning	5,2 %	6,3 %	6,0 %	7,1 %	1,1 %
Verdijustert avkastning	6,7 %	3,7 %	8,3 %	8,3 %	-2,3 %
Investeringsvalg					
Investeringer	12,0 %	0,2 %	9,3 %	23,3 %	-21,3 %
Selskapsporteføljen					
Selskapsporteføljen	6,4 %	4,8 %	5,0 %	8,4 %	-0,8 %

Kapitalavkastningen er den beregnede avkastning på investeringene i kollektivporteføljen.

Verdijustert kapitalavkastning angir den beregnede avkastningen på kollektivporteføljen basert på årets regnskapsførte finansinntekter før årets avsetning til eller overføring fra kursreguleringsfond.

Kapitalavkastning i kollektivporteføljen er beregnet i henhold til forskriftberegning av kapitalavkastning i livsforsikringselskaper mv. av 26.05.2009

Note 22 Pensjonsansvar egne ansatte

Hoveddelen av pensjonsansvaret er dekket gjennom KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»). Selskapet tilbyr også pensjonsordning utover Fellesordningen. Denne forpliktelsen dekkes over driften. Fellesordningen er en ytelsesbasert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon (OTP). Selskapet har AFP-ordning.

Den regnskapsmessige behandling av pensjonsforpliktelser er nærmere beskrevet i note 2 og 3.

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Pensjonskostnader				
Nåverdi av årets opptjening	1 267	40	1 306	949
Rentekostnad	170	3	174	174
Brutto pensjonskostnad	1 437	43	1 480	1 122
Forventet avkastning	-136	0	-136	-131
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	37	0	37	32
Netto pensjonskostnad inkludert administrasjonskostnad	1 338	43	1 381	1 023
Arbeidsgiveravgift netto pensjonskostnad inkludert administrasjonskostnad	189	6	195	144
Resultatført aktuarielt tap/gevinst	51	-2	49	-3
Resultatført planendring	0	0	0	0
Resultatført andel aktuarielt tap/gevinst ved avkortning	0	0	0	0
Resultatført andel av nettoforpliktelse ved avkortning	0	0	0	0
Ekstraordinære kostnader	0	0	0	0
Resultatført pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	1 577	47	1 625	1 165
Herav resultatført aga av aktuarielt tap/gevinst	7	0	7	0

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Pensjonsforpliktelser				
Brutto påløpt forpliktelse	8 622	191	8 813	5 375
Pensjonsmidler	6 144	0	6 144	2 877
Netto pensjonsforpliktelser/ -midler før arbeidsgiveravgift	2 478	191	2 669	2 497
Arbeidsgiveravgift	349	27	376	352
Netto forpliktelse inkludert arbeidsgiveravgift	2 828	218	3 045	2 849
Ikke resultatført aktuarielt tap/gevinst eksklusiv arbeidsgiveravgift	-747	-20	-767	-1 092
Ikke resultatført aktuarielt tap/gevinst arbeidsgiveravgift	-105	-3	-108	-154
Ikke resultatført planendringer	0	0	0	0
Balanseført netto forpliktelse/ -midler inkludert arbeidsgiveravgift	1 975	195	2 171	1 603

Antall	2011	2010
Medlemstatus («Fellesordningen»)		
Antall aktive	9	8
Antall oppsatte	4	1
Antall pensjoner	0	0

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Utviklingen av ikke-resultatført actuariell gevinst/tap				
Ikke resultatført aktuarielt gevinst/tap 01.01	-1 286	40	-1 246	-287
Aktuarielt gevinst/tap midler	2 242	0	2 242	24
Aktuarielt gevinst/tap forpliktelse	-1 906	-53	-1 958	-861
Resultatført aktuarielt tap/gevinst	51	-2	49	-3
Aga på avvik	47	-7	40	-118
Resultatført andel aktuarielt gevinst/tap ved avkortning	0	0	0	0
Ført mot egenkapital	0	0	0	0
Ført mot egenkapital aga	0	0	0	0
Ikke resultatført aktuarielt gevinst/tap 31.12	-852	-22	-875	-1 246

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Endring i pensjonsmidler				
Brutto pensjonsmidler bokført verdi 01.01.	2 877	0	2 877	2 114
Forventet avkastning	136	0	136	131
Aktuarielle tap/gevinster	2 242	0	2 242	24
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-37	0	-37	-32
Overtakelser/oppkjøp	0	0	0	0
Innbetalt premie/tilskudd (inkludert administrasjonskostnader)	926	0	926	641
Avkortning/oppgjør	0	0	0	0
Utbetalinger	0	0	0	0
Brutto pensjonsmidler bokført verdi 31.12.	6 144	0	6 144	2 877

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Endring i pensjonsforpliktelser				
Brutto pensjonsforpliktelser bokført verdi 01.01.	5 280	95	5 375	3 391
Planendring	0	0	0	0
Brutto pensjonsforpliktelser IB etter planendring	5 280	95	5 375	3 391
Nåverdi av årets opptjening	1 267	40	1 306	949
Rentekostnad	170	3	174	174
Avkorting/ oppgjør	0	0	0	0
Aktuarielle tap/gevinster	1 906	53	1 958	861
Overtakelser/ oppkjøp	0	0	0	0
Utbetalinger	0	0	0	0
Brutto pensjonsforpliktelser bokført verdi 31.12.	8 622	191	8 813	5 375

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Pensjonsordningens over-/ underfinansiering				
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	8 622	191	8 813	5 375
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	6 144	0	6 144	2 877
Netto pensjonsforpliktelse	2 478	191	2 669	2 497

Tusen kroner	2012	2011	2010	2009
Pensjonsordningens over-/ underfinansiering siste 4 år				
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	5 375	3 391	2 584	1 630
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	2 877	2 114	1 518	816
Netto pensjonsforpliktelse	2 497	1 277	1 066	814

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Avkastning på pensjonsmidlene				
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	136	0	136	131
Aktuarielt tap/gevinst på pensjonsmidlene	2 242	0	2 242	24
Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	2 378	0	2 378	154

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2012	2011
Planendringer i perioden				
Planendringer i perioden	0	0	0	0
Aga på planendring	0	0	0	0
Resultatført planendringer i perioden	0	0	0	0
Ikke resultatført planendring 31.12	0	0	0	0

Tusen kroner	2012	2011
Økonomiske forutsetninger for resultatet (felles for alle pensjonsordningene)		
Diskonteringsrente	2,60 %	4,00 %
Lønnsvekst	3,50 %	4,00 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	3,75 %
Pensjonsregulering	2,48 %	2,97 %
Forventet avkastning	4,10 %	5,40 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Amortiseringstid	15	15
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %

Tusen kroner	2012	2011
Økonomiske forutsetninger for balansen (felles for alle pensjonsordningene)		
Diskonteringsrente	3,90 %	2,60 %
Lønnsvekst	3,50 %	3,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,48 %	2,48 %
Forventet avkastning	3,90 %	4,10 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Amortiseringstid	15	15
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %

Aktuarielle forutsetninger

KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»):

En viktig del av grunnlaget for pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er hvordan dødelighet og uførhet gjør seg gjeldende blant medlemmene i pensjonsordningen. For 2012 beregningen ha man lagt til grunn en styrket K2005 tariff for dødelighet og en uførefrekvens i samsvar med den som er observert i KLPs totale medlemsbestand.

Uttak av AFP i 2012 (prosent i forhold til gjenværende arbeidstakere):

Kostnadene til AFP avhenger av hvor mange i hvert årskull som tar ut AFP. Ved fylte 62 år er det 45 prosent som går av med AFP-pensjon. Det er bare de som er ansatt og i arbeid helt frem til pensjoneringen som har rett til AFP. Dette er tatt hensyn til i beregningen av AFP-forpliktelsen

Frivillig avgang for Fellesordning i 2012 (i prosent)

Alder (i år)	<20	20-23	24-29	30-39	40-50	51-55	>55
Turnover	20 prosent	15 prosent	10 prosent	7,5 prosent	5 prosent	2 prosent	0 prosent

Levealder: Det er lagt til grunn K2005 uten sikkerhetsmargin for dødelighetsforutsetninger i 2012

Pensjoner over driften:

Uttak av AFP/tidligpensjon er ikke relevant for denne ordningen. Når det gjelder levealder, er samme variant av K2005 lagt til grunn som i Fellesordningen.

	2012	2011
Pensjonsmidlenes sammensetning:		
Eiendom	11,5 %	11,7 %
Utlån	11,0 %	10,4 %
Aksjer	16,2 %	14,3 %
Anleggs-/HTF- obligasjoner	30,6 %	33,1 %
Omløpsobligasjoner	22,2 %	22,0 %
Likviditet/pengemarked	8,5 %	8,6 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Pensjonsmidlene er basert på KLPs finansielle midler i kollektivporteføljen. Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene som administreres ved utgangen av året av KLP. Verdijustert avkastning av eiendelene ble 6,5 prosent i 2012 og 3,3 prosent i 2011.

Forventet innbetaling til ytelsesplaner etter ansettelsens opphør for perioden 1. januar 2013 – 31. desember 2013 er NOK 988 518.

Revidert regnskapsstandard IAS 19 trer i kraft for regnskapsår som starter fom 1 januar 2013. Endringene i IAS 19 har betydning for hvordan pensjonsforpliktelsen og pensjonskostnaden presenteres i regnskapet. En viktig endring er at aktuarielle gevinster og tap skal føres mot andre inntekter og kostnader i det utvidede resultatregnskapet, og ikke inngå i over periodens ordinære resultat. Korridormetoden der aktuarielle gevinster og tap utover et visst nivå fordeles over gjenværende opptjeningstid vil ikke være tillatt. Ved overgang til nye regler må korridoren på overgangstidspunktet 1. januar 2013 innregnes i egenkapitalen. Korridoren viser et aktuarielt tap per 31.12.2012 på NOK 874 672.

Note 23 Ytelser til ledende ansatte/styrende organer

2012	Utbetalt fra selskapet				Utbetalt fra andre selskaper i samme konsern					
	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Rentesats pr 31.12.12	Avdrags- plan ¹
Beløp i tusen kroner										
Ledende ansatte										
Torun Wahl, administrerende direktør	1 113	109	435	-	-	-	-	3 064	2,95-3,45	A2039
Styret										
Sverre Thornes , leder	-	-	-	-	3 254	122	1 230	7 507	2,70-3,60	A2039
Cathrine Hellandsvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alexander Vistnes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harald Ramon Hagen (valgt av og blant de ansatte)	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stig Even Jakobsen	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mette Qvortrup	70	-	-	-	44	-	-	-	-	-
Kontrollkomite										
Ole Hetland, leder	-	-	-	-	89	-	-	-	-	-
Jan Rune Fagermoen	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-
Bengt P. Johansen	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-
Line Alfarrustad	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Dordi E. Flormælen	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-
Lån til ansatte										
Sum lån til ansatte i KLP Bedriftspensjon AS	-	-	-	-	-	-	-	25 972	-	-
2011	Utbetalt fra selskapet				Utbetalt fra andre selskaper i samme konsern					
	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Rentesats pr 31.12.11	- Avdrags- plan ¹
Beløp i tusen kroner										
Ledende ansatte										
Torun Wahl, administrerende direktør	1 036	105	347	-	-	-	-	2 978	2,95-3,60	A2039
Styret										
Ida Espolin Johnsson , leder	-	-	-	-	2 234	116	803	8 400	3,15-4,60	A2039
Aage E. Schaanning	-	-	-	-	2 814	120	871	2 977	2,70-2,95	A2031
Roar Strand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harald Ramon Hagen (valgt av og blant de ansatte)	67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nina Broch Mathisen	33	-	-	-	-	-	-	1 058	3,70	A2021
Stig Even Jakobsen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mette Qvortrup	67	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Kontrollkomite										
Ole Hetland, leder	-	-	-	-	86	-	-	-	-	-
Jan Rune Fagermoen	-	-	-	-	72	-	-	-	-	-
Bengt P. Johannsen	-	-	-	-	99	-	-	-	-	-
Line Alfarrustad	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Dordi E. Flormælen	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Aud Mork	-	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Anne-Marie Barane	-	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Lån til ansatte										
Sum lån til ansatte i KLP Bedriftspensjon AS	-	-	-	-	-	-	-	27 253	-	-

¹) A=annuitetslån, S=serielån, siste avdrag

Administrerende direktør har ingen avtale om prestasjonslønn (bonus), eller avtale om lønnsgaranti ved oppsigelse.

Det foreligger ingen forpliktelser til å styreleder særskilt vederlag eller andre fordeler ved opphør eller endring av vervet.

Honorar for styremedlemmer fastsettes av generalforsamlingen. Styremedlemmer som er ansatt i KLP-konsernet uten å være valgt av og blant de ansatte mottar ikke honorar for styrevervet. Ytelser utover mottatt styrehonorar for styremedlemmer ansatt i KLP-konsernet oppgis bare dersom disse inngår i gruppen ledende ansatte i KLP-konsernet.

KLP Bedriftspensjon AS har felles kontrollkomité med resten av KLP - konsernet.

Alle ytelser er oppgitt uten påslag for arbeidsgiveravgift.

Det vises forøvrig til beskrivelse av hovedprinsippene til fastsettelse av godtgjørelse i KLP-konsernet som kan søkes opp på www.klp.no.

Note 24 Skatt

Tusen kroner	2012	2011
Regnskapsmessig resultat før skatt	-25 473	-23 847
Forskjeller mellom regnskapsmessig- og skattemessig resultat:		
Tilbakeføring av verdireduksjon finansielle eiendeler	277	24 917
Tilbakeføring av verdiøkning finansielle eiendeler	-9 291	-751
Tilbakeføring av resultatandel vedr. investering i datterselskap	-6 706	0
Regnskapsmessig tap ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	0	3 142
Regnskapsmessig gevinst ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	0	-6 407
Skattemessig gevinst ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	0	0
Tilbakeføring av 3% skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	0	98
Andel av skattemessig inntekter i deltagerlignede selskaper	0	4 894
Verdiregulering andeler i deltagerlignede selskaper	0	-4 952
Andel av regnskapsmessige inntekter i deltagerlignede selskaper	0	-3 992
Skattepliktig gevinst ved realisasjon av andel i deltagerlignede selskaper	8 211	0
Andre permanente forskjeller	700	1 588
Endring i forskjeller som påvirker forholdet mellom regnskapsmessig og skattemessig inntekt	344	-3 858
Skattemessig resultat	-31 938	-9 168
Mottatt konsernbidrag med skattemessig effekt	7 198	0
Årets underskudd overføres til fremførbart underskudd	24 739	9 168
Grunnlag for betalbar skatt	0	0
Fremførbart underskudd fra tidligere år	75 013	65 845
Årets endring i fremførbart underskudd	24 739	9 168
Sum fremførbart underskudd pr 31.12	99 752	75 013
Avstemming av grunnlag for utsatt skatt		
Skatteøkende midlertidige forskjeller:		
Endring risikoutjevningsfond	4 515	4 291
Verdipapirer	9 943	1 637
Forskjell inngangsverdi i deltagerlignede selskaper	0	8 211
Tilbakeføring 3% skattefrie inntekter	0	0
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	14 458	14 139
Skattereduserende midlertidige forskjeller:		
Gevinst- og tapskonto	0	0
Pensjonsforpliktelse	-2 171	-1 603
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-2 171	-1 603
Netto midlertidige forskjeller	12 287	12 536
Fremførbart underskudd	-99 752	-75 013
Grunnlag for utsatt skatt	-87 465	-62 477
28% utsatt skattefordel	-24 490	-17 493
Nedvurdering av utsatt skattefordel	24 490	17 493
Balanseført utsatt skattefordel	0	0

Utsatt skattefordel er ikke balanseført da det ikke kan sannsynliggjøres at den blir benyttet.

Note 25 Salgskostnader

Tusen kroner	2012	2011
Lønn	3 786	3 334
Andre kostnader	11 873	10 013
Sum	15 659	13 347

Note 26 Antall ansatte

	2012	2011
Antall ansatte pr 31.12.	9	8
Gjennomsnittlig antall ansatte	8,5	8

Note 27 Revisjonshonorar

Tusen kroner	2012	2011
Revisjonshonorar	191	88
Andre attestasjonstjenester	0	13
Skatterådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	0

Beløpene ovenfor er inklusive merverdiavgift.

Selskapet har avtale om fast revisjonshonorar. For 2011 var avtalt beløp kr. 156.000 og for 2012 er beløpet kr. 203.000 (inkl. merverdiavgift). Revisjonshonoraret periodiseres ikke, men kostnadsføres i henhold til mottatt faktura.

Note 28 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av fellesfunksjoner (stabstjenester), som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk.

Tusen kroner	2011	2010
KLP BP Eiendom AS, overdragelse av andeler i ANS	(84 008)	0
KLP Kapitalforvaltning, forvaltningshonorar	500	515
KLP Fondsforvaltning, markedsbidrag	(148)	-69
KLP, husleie	722	712
KLP, pensjonspremie	926	641
KLP Skadeforsikring	-	13
KLP, stabstjenester (selvkost)	23 312	18 105
KLP, rentesubsidierte ansattlån	151	9
KLP BP Eiendom, konsernbidrag netto	(6 698)	
Sum	-65 243	19 926

Mellomværende med selskap i samme konsern

Tusen kroner	31.12.2012	31.12.2011
Gjeld til konsernselskaper	4 015	3 255
Fordring på konsernselskap	6 740	22

Alt mellomværende med selskap i samme konsern er av kortsiktig karakter og gjøres opp fortløpende.

Note 29 Aktiverte systemkostnader

Tusen kroner	2012	2011
Anskaffelseskost 01.01	2 630	2 630
Tilgang	13 485	0
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12	16 115	2 630
Akk. avskrivning tidligere år	-2 191	-1 753
Årets ordinære avskrivninger	-438	-438
Bokført verdi 31.12	13 485	438
Avskrives lineært over antatt brukstid (6-8 år)		
Avskrivning aktiverte systemkostnader	438	438
Sum avskrivninger	438	438

Til generalforsamlingen i KLP Bedriftspensjon AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for KLP Bedriftspensjon AS, som viser et negativt totalresultat på kr 25 473 220. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til KLP Bedriftspensjon AS per 31. desember 2012, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Revisors beretning - 2012 - KLP Bedriftspensjon AS, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 13. februar 2013
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Magne Sem', is written over the printed name.

Magne Sem
Statsautorisert revisor

AKTUARENS ERKLÆRING

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2012 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag som meldt til Finanstilsynet, og dermed i overensstemmelse med kravene i forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter.

Den foreslåtte anvendelse av årets resultat til oppreservering til ny tariff for langt liv er i henhold til gjeldende regler.

Oslo, 13. februar 2013

Helge-Ivar Magnussen
Ansvarshavende aktuar
KLP Bedriftspensjon AS

KLP Bedriftspensjon AS
Postboks 400 Sentrum
0103 Oslo

Telefon 22 03 78 20
Østlandet, Trøndelag, Nord-Norge

Telefon: 55 54 85 50
Vestlandet, Sørlandet

bedriftspensjon@klp.no

Besøksadresse:
Dronning Eufemias gate 10